

KESKKONNAMINISTEERIUM

Institutsionaalse suutlikkuse tõhustamise strateegia (A.1.2)

Tallinn 2021

Lühendid ja mõisted

LIFE IP CleanEST	Viru alamvesikonna veemajandusprojekt
VMK	Veemajanduskava
KeM	Keskkonnaministeerium
KeA	Keskkonnaamet
KOV	Kohalik omavalitsus
KKI	Keskkonnainspeksioon
PMA	Põllumajandusamet
RMK	Riigimetsa Majandamise Keskus
MeM	Maaeluministeerium
KAUR	Keskkonnaagentuur
RBMP	River Basin Management Plan
VMK meetmete edukas rakendamine	edukalt rakendatud meede on meede, mis on rakendatud tähtajaliselt
Institutsioonid	VMK rakendajad (asutused, ettevõtted, KOVd, sh inimeste grupid nt põllumajandustootjad) ning LIFE IP CleanEST partnerid
VMK rakendaja	VMK 2015-2021 meetmeprogrammis rakendajateks määratletud institutsioonid: KeA, KeM, KKI (alates 01.01.2021 KeA), KOV, MEM, Maanteeamet (alates 01.01.2021 Transpordiamet), omanik, PMA (alates 01.01.2021 PTA), RMK, veekasutaja, Sotsiaalministeerium, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (endine TJA), EVEL (Eesti Vee-ettevõtete Liit)

Koostaja: Keskkonnaministeeriumi veeosakonna nõunik Julia Viguro (tel: 626 2857, e-post: julia.viguro@envir.ee)

Retsensendid: KeM veeosakond, KeA, LIFE IP CleanEST veemajanduskava töögrupp

Aruanne on valminud LIFE IP CleanEST projekti raames, mida rahastavad Euroopa Komisjoni LIFE programm ja Eesti riik. LIFE programmi rahastusleping nr LIFE17 IPE/EE/000007. Aruanne kajastab autori seisukohti ja Euroopa Komisjon ei vastuta sisu kasutamise eest.

Sisukord

1. Sissejuhatus	4
2. Suutlikkuse tõhustamine LIFE IP CleanEST projektis	6
2.1. Kommunikatsiooniplaan.....	6
2.2. Tugiteenuse arendamine.....	7
2.3. Põhjavee meetmekataloogi arendamine	7
3. Suutlikkuse strateegia eesmärgid.....	8
4. Suutlikkuse strateegia koostamine.....	9
4.1. Suutlikkuse strateegia esimese eesmärgi saavutamine	9
4.1.1. Metoodika ja tulemused	9
4.2. Suutlikkuse strateegia teise eesmärgi saavutamine	17
4.2.1. Metoodika ja tulemused	17
4.3. Suutlikkuse strateegia kolmanda eesmärgi saavutamine	18
4.4. Suutlikkuse strateegia neljanda eesmärgi saavutamine	21
5. Arutelu, järeldused ja soovitusel.....	22
6. Summary.....	24
7. Kasutatud kirjandus.....	27
Lisa 1. Viru alamvesikonna kohalikud omavalitsused ning neile rakendamiseks veemajanduskava 2015-2021 meetmeprogrammiga määratletud veekogumite meetmed.....	28
Lisa 2. KOVde küsitlus.....	33
Lisa 3. KeA küsitlus	35
Lisa 4. KKI küsitlus.....	36
Lisa 5. MEM küsitlus	37
Lisa 6. Põllumajandustootjate küsitlus.....	38
Lisa 7. Vee-ettevõtete küsitlus	39
Lisa 8. PMA küsitlus	40
Lisa 9. RMK küsitlus	41
Lisa 10. Maanteeameti küsitlus.....	42

1. Sissejuhatus

Institutsionaalse suutlikkuse tõhustamise strateegia (edaspidi *suutlikkuse strateegia*) on dokument, mis pakub abinõu süsteemi institutsioonidele selliste oskuste või võimete arendamiseks, mis hõlbustavad veemajanduskava meetmete rakendamist.

Jõgede, järvede, rannikuvee ja põhjavee vähemalt hea ehk võimalikult looduslähedase seisundi saavutamiseks ning säästvaks veekasutuseks koostatakse Eestis alates 2009. aastast veemajanduskavad (edaspidi *VMK*). Euroopa Liidu ühised veemajanduse korraldamise eesmärgid tulenevad veepoliitika raamdirektiivist¹. Veepoliitika raamdirektiiv on Eesti õigusesse üle võetud veeseadusega (edaspidi *VeeS*).

Veemajanduskava koostatakse iga vesikonna jaoks kuueks aastaks ning hetkel toimub kolmanda perioodi (2021.-2027. a) VMK koostamine. Eestis on kolm vesikonda – Ida-Eesti vesikond, Lääne-Eesti vesikond ja Koiva vesikond. Veemajanduskavas toodud keskkonnanäesmärkide saavutamiseks koostatakse meetmeprogramm, mis uuendatakse koos VMK-ga iga kuue aasta järel². Meetmeprogrammi rakendamist korraldab veemajanduskomisjon ja meetmete rakendamist koordineerib Keskkonnaamet. Meetmeprogrammi paremaks rakendamiseks koostab KeA meetmeprogrammi rakendamiseks iga vesikonna kohta kahe aastased tegevuskavad.

Suutlikkuse strateegia on koostatud LIFE IP CleanEST projekti raames³ ning selles keskendutakse ainult Ida-Eesti vesikonna Viru alamvesikonna osale. LIFE IP CleanEST projekt on Euroopa Komisjoni ja Eesti riigi rahastusel rakendamisel olev integreeritud veemajandusprojekt, mille eesmärk on veekogumite seisundi parandamine Viru alamvesikonnas. Projekti aluseks on Viru alamvesikonnale veemajanduskava meetmeprogrammiga määratud meetmed. LIFE IP CleanEST projekt kestab 10 aastat (2019.-2028. a) ning selle elluviimist koordineerib Keskkonnaministeerium. LIFE IP CleanEST projektil on 23 partnerit:

- Riigiasutused: Keskkonnaministeerium, Eesti Geoloogiateenistus, Eesti Keskkonnauuringute Keskus, Keskkonnaagentuur, Keskkonnaamet, Riigimetsa Majandamise Keskus, Maaeluministeerium, Keskkonnaministeeriumi Infotehnoloogiakeskus;
- KOVD ja nende esindajad: Kadrina Vallavalitsus, Rakvere Linnavalitsus, Vinni Vallavalitsus, Viru-Nigula Vallavalitsus, Rakvere Vallavalitsus, Alutaguse Vallavalitsus, Lüganuse Vallavalitsus, Narva Linnavalitsus, Ida-Virumaa Omavalitsuste Liit;
- Põllumajandustootjaid ühendav organisatsioon: Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda;
- Keskkonnaorganisatsioone ühendav organisatsioon: The Rivers TRUST;
- Teadusasutused: Tallinna Tehnikaülikool, Eesti Maaülikool;
- Muud juriidilised isikud: Teaduskeskus AHHA, Eesti Rahvusringhääling.

LIFE IP CleanEST projekti koostamisel seati eesmärgiks parandada VMK-de rakendamist Eestis. Probleemseteks momentideks nimetati, et VMK rakendajad ei ole alati teadlikud VMK eesmärkidest. Samuti neil võivad olla puudulikud teadmised kohustustest, mis tulenevad VMK-st ja selle meetmeprogrammist. VMK rakendajate vaheline informatsiooni vahetus on ebaregulaarne ja toimub väikses mahus.

LIFE IP CleanEST projektis märgiti samuti, et Keskkonnaministeerium ei olnud efektiivne VMK meetmeprogrammi rakendamise koordineerimisel kõikide VMK rakendajate lõikes. Avatuks jäid küsimused: kuidas suhelda erinevate VMK rakendajatega, millist informatsiooni nad vajavad, milliseid

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/60/EÜ, 23. oktoober 2000, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj?locale=et>

² Täpsemalt vt KeM veebilehelt <https://www.envir.ee/et/veemajanduskavad>

³ Suutlikkuse strateegia on LIFE IP CleanEST projekti põhilepingu lisa II, osa C tegevus A.1.2.

allikaid nad kasutavad info saamiseks, millised tehnilised probleemid neil on ja kuidas nad neid lahendavad.

2. Suutlikkuse tõhustamine LIFE IP CleanEST projektis

LIFE IP CleanEST projekti peamiseks eesmärgiks on Viru alamvesikonnas VMK meetmete rakendamine. Selle eesmärgi saavutamiseks on projektis pööratud suurt tähelepanu suutlikkuse tõhustamisele ning eriti administratiivse suutlikkuse tõhustamisele. See väljendub mitte ainult suutlikkuse strateegia koostamise näol, vaid ka läbi teiste projekti tegevuste: kommunikatsiooniplaani koostamine, tugiteenuse- ning põhjavee meetmekataloogi arendamine.

2.1. Kommunikatsiooniplaan

Kommunikatsiooniplaani koostamise eesmärk⁴ on toetada Ida-Eesti vesikonna VMK meetmete rakendamist Viru alamvesikonnas. Vastates küsimustele, kuidas suhelda erinevate valdkondade rakendajatega, millist teavet nad vajavad ja milliseid informatsiooni allikaid kasutavad, kommunikatsiooniplaan peaks looma aluse ka suutlikkuse strateegia koostamiseks.

LIFE IP CleanEST projekti visiooni järgi kommunikatsiooniplaan peab sisaldama kolme tasandit:

- projekti partnerite sisemine kommunikatsiooniplaan (see on partnerite rollide, kohtumiste, suhtluse kanalite ja sageduse jne kirjeldus);
- projekti partnerite ja muude sihtrühmade vaheline kommunikatsiooniplaan (see on kommunikatsiooni kanalite, suhtluse ja informatsiooni sisu kaardistamise kaudu suhtluse ja informatsiooni vahetamise plaan);
- avalikkusele suunatud üldine kommunikatsiooniplaan (see on konverentside, teadusürituste, seminaride jne kaudu projekti laialdasele avalikkusele tutvustamise plaan).

Hetkel LIFE IP CleanEST projekti kommunikatsiooniplaan on realiseeritud läbi 2019. a koostatud LIFE IP CleanEST kommunikatsioonistrateegia, mida täiendati 2020. a, ning projekti töökorda:

- 2019.a [kommunikatsioonistrateegia](#) keskendub kommunikatsioonile avalikkusega ning selle 2020.a [täiendus](#) sise- ja väliskommunikatsioonile. Sisekommunikatsioon on suunatud projekti partnerite omavahelise informatsiooni vahetamise tõhustamisele ja tugeva võrgustiku loomisele. Sisekommunikatsioon aitab tagada projekti eesmärkide täitmise ja aktiivse suhtlusvõrgustiku loomise ka edaspidiseks. Väliskommunikatsioon seevastu on suunatud laiema avalikkuse, projektiga hõlmatud piirkondade elanike ja keskkonnateadlike inimeste informeerimisele LIFE IP CleanEST projekti tegevustest. Kommunikatsioonistrateegia sisaldab peamisi kavandatud kommunikatsioonikanaleid ja viise nii sise- kui ka väliskommunikatsioonis; samuti peamisi fookusteemasid (sõnumeid).

Kommunikatsioonistrateegia oluline osa ja praktiline väljund on [2020. aasta kommunikatsiooni tegevuskava](#). Kommunikatsiooni tegevuskava uuendatakse aasta kaupa. 2021. aasta tegevuskavaga saab tutvuda [siin](#).

- Projekti töökord kajastab läbi projekti organisatsiooni ja tegevusraamistiku kirjelduse partnerite sisekommunikatsiooni ning töörühmade ja tegevuste eest vastutajate kohustusi ja suhtluskorraldust.

Projekti kommunikatsiooniplaani üle vaatamine on planeeritud aastatele 2024 ja 2027. See võimaldab ajakohastada plaani lähtuvalt Ida-Eesti vesikonna VMKde rakendamisel ilmnenud vajadustest.

⁴ LIFE IP CleanEST projekti põhilepingu lisa II, osa C lk 193

2.2. Tugiteenuse arendamine

Tugiteenuse arendamine on LIFE IP CleanEST projekti tegevus, mille eesmärgiks on kohalikul tasandil VMK rakendamise võrgustiku tõhustamine. Tugiteenuse arendamise ülesandeks on parem informatsiooni haldamine, kommunikatsioon ning VMK rakendajate nõustamine VMK meetmete igapävasel elluviimisel. Samuti VMK rakendamiseks täiendavate vahendite kaasamise koordineerimine ning taotlejate nõustamine lisarahastuse leidmisel.

LIFE IP CleanEST projekti raames on tugiteenuse arendamise oluliseks lüliks 2019. aastast Keskkonnaameti koosseisus töötav spetsialist, kes 2020 aastast täidab projekti VMK tugiisiku funktsiooni. Tugispetsialistil on oluline roll VMK eesmärkide saavutamise edendamisel läbi aktiivse teavitustöö kohapeal. Tugispetsialisti roll on kirjeldatud projekti taotluses lisa II, osa C, tegevuses C.3.1.

Tugispetsialisti ülesandeks on

- kohalike omavalitsuste ning kodanikühenduste nõustamine veemajandusküsimustes,
- veemajanduskavade informatsiooni kasutamise tagamine planeeringute ja arengukavade koostamisel ning veemajandust puudutavate otsuste tegemisel,
- ettevõtjate nõustamine keskkonna- või komplekslubade taotluste koostamisel ja keskkonnakaitseliste tegevuste planeerimisel,
- info koondamine ja levitamine heade veemajandus- ja looduskasutuse praktikate kohta,
- LIFE IP CleanEST projekti käigus valminud juhendmaterjalide kättesaadavaks tegemine elanikkonnale ja osalemine koolituste korraldamisel,
- VMK rakendajatele selgituste jagamine veemajanduskavade eesmärkide ja elluviimise osas,
- Osalemine veekeskkonnale mõju avaldavate projektide KMH protsessis.

Tugiteenuse arendamise tegevus (sh tugispetsialisti töö) on planeeritud terveks projekti realiseerimise perioodiks.

2.3. Põhjavee meetmekataloogi arendamine

Hetkel on arendatud VMK meetmetest ainult pinnavee meetmekataloog, kus on koondatud kõik pinnaveekogudes VMKde raames kavandatud meetmed. LIFE IP CleanEST projekti raames planeeritakse arendada põhjavee meetmekataloogi ning moodulit, mis võimaldab planeerida uusi meetmeid ja mõõta nende mõju. LIFE IP CleanEST projekti raames vee valdkonna infosüsteemi arendus peab olema teostatud 2025. a lõpuks. Vee valdkonna infosüsteemi arendus on kirjeldatud projekti taotluses lisa II, osa C, tegevuses C.3.2.

3. Suutlikkuse strateegia eesmärgid

Institutsionaalse suutlikkuse tõhustamise strateegial on neli eesmärki:

1. Suutlikkuse strateegia peamiseks eesmärgiks on VMK meetmete edukas rakendamine Viru alamvesikonnas.
2. Suutlikkuse strateegia peab andma juhtnööre, kuidas kaasata ja motiveerida VMK rakendajaid rakendama VMK meetmeid.
3. Suutlikkuse strateegia peab toetama LIFE IP CleanEST projekti ning VMKde rakendamise koordineerimist.
4. Suutlikkuse strateegia peab olema universaalne, et seda saaks kasutada VMK meetmeprogrammide meetmete edukaks rakendamiseks kõikides vesikondades ning teatud adaptatsioonil ka teiste meetmeprogrammide ja sihtrühmade puhul.

4. Suutlikkuse strateegia koostamine⁵

4.1. Suutlikkuse strateegia esimese eesmärgi saavutamine

Suutlikkuse strateegia peamiseks eesmärgiks on VMK meetmete edukas rakendamine Viru alamvesikonnas. Eesmärgi saavutamise eelduseks on VMK meetmete rakendajatel selge arusaam meetmetest, mis on määratletud neile rakendamiseks VMK meetmeprogrammiga, ning asjaoludest (sh oskused ja võimalused), mis takistavad VMK meetmete edukat rakendamist.

Kokku on kolmes vesikonnas 2015-2021 veemajanduskava meetmeprogrammiga määratletud 2823 veekogumite põhist meedet (pinnaveekogumitele 2423, pinnavee vesikonnaülesed 17, põhjaveekogumitele 383) ning neist Viru alamvesikonnas 649 meedet (pinnaveekogumitele 435, pinnavee vesikonnaülesed 17, põhjaveekogumitele 197). Viru alamvesikonnas VMK meetmeprogrammi meetmete rakendajaks on määratletud kokku 13 institutsiooni, neist 10 institutsiooni on määratletud pinna- ja põhjaveekogumitele meetmete rakendajaks (KeA, KeM, KKI, KOV, MeM, Maanteeamet, omanik, PMA, RMK, veekasutaja). Suutlikkuse strateegia keskendub ainult viimasele meetmete rakendajate rühmale.

Institutsioonide „omanik“ ja „veekasutaja“ esindajad ei ole täpselt tuvastatud VMK meetmeprogrammis ning selle osas eesmärgi saavutamisele keskendutakse strateegia täiendamisel 2024. ja 2027. aastatel, võttes arvesse kommunikatsiooniplaani ülevaatamist aastatel 2024 ja 2027 ning LIFE IP CleanEST projekti E3 tegevuse realiseerimise käigus saadud informatsiooni. Suutlikkuse strateegia esimese versiooni koostamisel keskendutakse institutsioonide „omanik“ ja „veekasutaja“ esindusorganisatsioonide küsitlemisele. Põllumajandustootjate puhul on see Eesti põllumajandustootjate, põllumajandussaaduste töötajate, metsa- ja maamajandusettevõtjate esindusorganisatsioon Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda (EPKK) ning veekasutaja puhul on see ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni kaudu teenust osutavate ettevõtete esindusorganisatsioon Eesti Vee-ettevõtete Liit (EVEL).

4.1.1. Metoodika ja tulemused

4.1.1.1. KOV

Esimeseks VMK meetmete rakendajaks Viru alamvesikonnas, kelle suutlikkust hinnati strateegia koostamisel, on KOVd. Viru alamvesikonnas on 18 KOVi (vt lisa 1): 8 KOVi kuuluvad Ida-Viru, 8 Lääne-Viru, 1 Jõgeva ning 1 Harju maakonna koosseisu. 8 Viru alamvesikonna KOVi on LIFE IP CleanEST partnerid (vt p 1.). Viru alamvesikonna KOVd on määratletud rakendajaks 73⁶ veekogumi põhilisele meetmele⁷(neist pinnaveekogumi meetmeid on 71 ning põhjaveekogumi meetmeid on 2). Kuna VMK meetmeprogrammis ei ole tuvastatud nimeliselt vastutav KOV ning üks veekogum võib hõlmata mitme KOV territooriumi, pöördui veekogumite jagamiseks KOV lõikes KAURi poole. KAURi poolt laekunud informatsiooni põhjal koostati nimekiri meetmetest KOV lõikes (vt lisa 1), mis sai küsitlusuuringu aluseks.

Kõikide Viru alamvesikonna KOVde seas viidi läbi 2020. a suvel kirjalik küsitlusuuring e-posti teel, mille eesmärk oli teada saada, kas ja millised probleemid on tekkinud KOVdel Ida-Eesti vesikonna

⁵ Suutlikkuse strateegia koostamisel ei tegeleta isikuandmete töötlemisega, sest andmete kogumine piirdub institutsiooni tasemega ning neid ei saa füüsilise isikuga seostada.

⁶ Nende meetmete seas on ka meetmed, mille rakendamine on planeeritud koostöös teiste institutsioonidega.

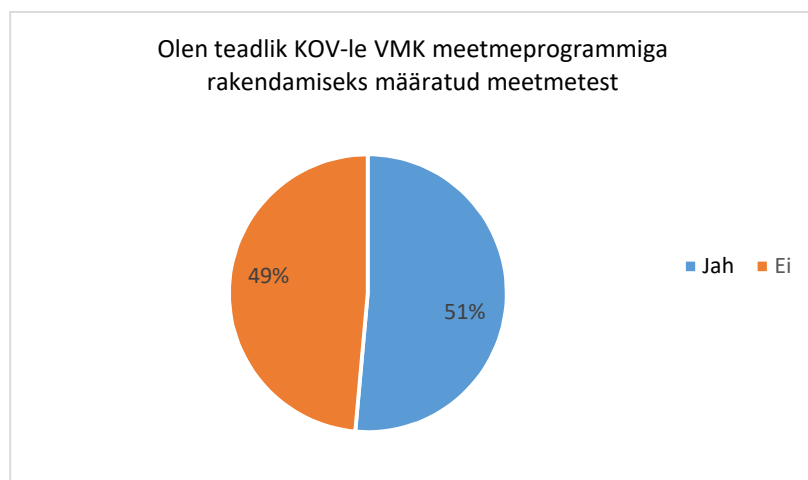
⁷ Täpsemalt vt veemajanduskava 2015-2021 meetmeprogrammi <https://www.envir.ee/et/eesmargid-tegevused/vesi/veemajanduskavad>

meetmeprogrammis Viru alamvesikonnale määratud meetmete rakendamisel. Küsimustikus oli valdavalt kasutatud valikvastustega küsimusi (vt lisa 2). Enne küsimustiku edastamist KOVdele konsulteeriti KeA-ga.

KOV küsitlusele vastas 9 KOVi ehk vastamise protsent oli 50%. Kui käsitleda eraldi Life IP CleanEST KOVst partnereid⁸, siis nende küsimustikule vastamise protsent oli sama 50%. Kui võrrelda Ida-Viru ja Lääne-Viru maakondade koosseisu kuuluvate KOVde küsitlusele vastamise protsente, siis nad on vastavalt 25% ning 75%. Ida-Viru ja Lääne-Viru maakondade koosseisu kuuluvate KOVde küsitlusele mitte vastamise põhjuseid ei ole teada.

Punkti 4.1. andmeanalüüsis sai kasutada ainult 7 KOVi vastust, sest kahe KOV vastused olid puuduliku andmestikuga ning neid ei saanud kasutada andmetöötles.

Küsitluse andmete töötlemine näitas, et 49% meetmetest (vt joonis 2), mis on määratletud VMK meetmeprogrammiga KOVle rakendamiseks, ei olnud KOV teadlikud. Nende meetmete nimekirjaga saab tutvuda tabelis 1. Meetmetest mitte teadmise põhjuse väljaselgitamisega antud küsitlus otseselt ei tegelenud, kuid võib eeldada, et selle põhjuseks võib olla asjaolu, et meetmeprogramm ei nimeta KOV nimeliselt. KOVle VMK meetmeprogrammiga määratletud meetmete tuvastamiseks KOV pidi kindlalt teadma veekogumeid, mis asuvad KOV haldusterritooriumil või olema võimeline tegema ruumiliste andmete analüüsi nende tuvastamiseks. Uuring näitas, et meetmetest teadlikkuse ja nende rakendamise vahel on seos (korrelatsioonikordaja 0,46) ehk VMK meetmete rakendamine sõltub rakendaja teadlikkusest oma kohustusest.

Joonis 2. Viru alamvesikonna KOV teadlikkus meetmetest, mis on määratletud neile rakendamiseks VMK 2015-2021 meetmeprogrammiga.

⁸ Life IP CleanEST projekti KOV partnerid on fikseeritud 2020. a juuli seisuga.

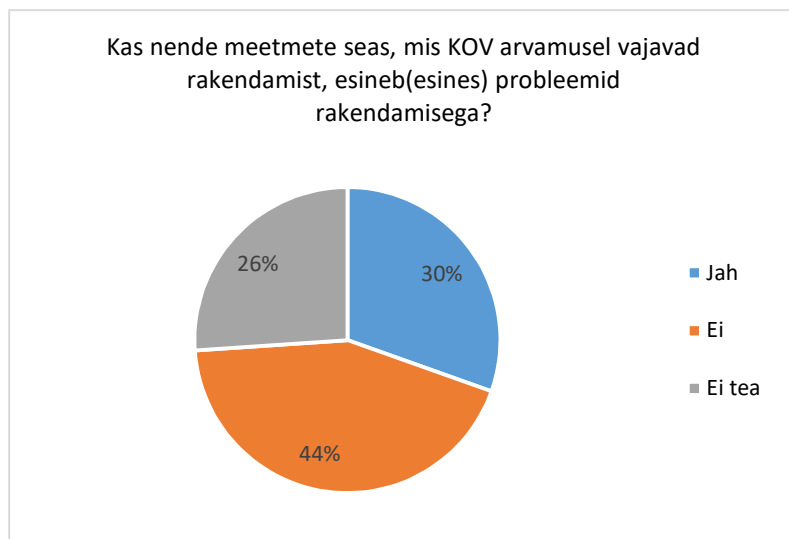
Tabel 1. 2015-2021 VMK meetmeprogrammi meetmed, mille osas Viru alamvesikonna KOV vastasid, et nad ei ole teadlikud veemajanduskava meetmeprogrammiga neile rakendamiseks määratud meetmest.

2015-2021 VMK meetmeprogrammi meede	KOVde arv, kes ei teadnud kohustusest
(Suur)farmide keskkonnamõju hindamine lubade taotlemise protsessis veekeskonna taluvusvõime selgitamiseks	3
Kanaliseerimata alade reoveekäitlussüsteemide inventariseerimine ja andmebaasi koostamine, selle alusel meetmete kavandamine eelkõige põhjavee kaitsmata ja nõrgalt kaitstud aladel	3
Sademeveest tuleneva koormuse uuring ja vajalike meetmete täpsustamine	2
Reoveekäitlussüsteemide inventariseerimine hajaasustuse piirkondades	2
Nõuetele mittevastavate heitvee väljalaskude kindlakstegemine, loastamise või likvideerimise nõuete seadmine	1
Reovee kohtkäitluse eeskirja koostamine ja kehtestamine	1
Reovee kohtkäitluse eeskirja täitmise järelevalve	1
Nõustamine nõuetekohaseks reovee käitluseks	1
Järelevalve veeseaduse § 24 ⁹ nõuete (reovee puhastamise ning heit- ja sademevee suublasse juhtimise nõuded) täitmise üle	1
Täiendav veekogumiga seotud keskkonnajärelevalve, s.h keskkonnalubade ülevaatus vastavalt vajadusele ja veekogumiga seotud kooskõlastused nii toitainete koormuse, ohtlike ainete koormuse, kui hüdro-morfoloogiliste muutuste osas veekogumis	1
Oluliste taristuobjektidele sademevee nõuetekohase kogumise ja puhastamise lahendamise (settetiigid, liiva- ja õlipüüdurid vm)	1

KOV arvates ainult 65% neile VMK meetmeprogrammiga määratud meetmetest vajavad rakendamist nende KOV territooriumil ning nende meetmete seas 30%-l esinevad probleemid rakendamisel (vt joonis 3) ning põhilisteks takistusteks vajalike meetmete rakendamisel (seda mainisid 86% vastanutest) on:

- ajanappus (ei saa kindlalt eristada kas meetme rakendamiseks oli planeeritud vähe aega VMKs või probleem tekkis KOVI meetme rakendamise planeerimisel);
- rahaliste vahendite puudus (rahaliste vahendite puudujäägi suurus jäi valdavalt KOV poolt täpsustamata).

⁹ Kestivas veeseaduses vastavad nõuded on sätestatud 2. jaos

Joonis 3. Viru alamvesikonna KOV-l probleemide esinemise jaotus VMK meetmete rakendamisel.

Täiendavad takistused KOV jaoks vajalike meetmete rakendamisel on esitatud tabelis 2. Tasub eraldi mainida, et KOV, kellel meetmete rakendamisel esinesid probleemid, teadsid, mis on mitte rakendamise probleemiks (keegi neist ei valinud vastust, et põhjus on teadmata).

Tabel 2. 2015-2021 VMK meetmeprogrammi meetmete rakendamisega seotud probleemid Viru alamvesikonna KOV-l.

Probleem	KOV kogus, kelle jaoks on probleem asjakohane
Raskused spetsialisti leidmisel, kes peaks vastutama antud meetme rakendamise eest	3
Puudub meedet toetav või selle rakendamist nõudev üleriigiline/KOV õigusakt	5
Antud meetme rakendamine ei ole prioriteetne	1
Koostöö teise sama meetme rakendamise eest vastutava ametiasutustega ei laabunud	2
Põhjus on teadmata	0
Rahaliste vahendite puudujääk vajalike töötajate palkamiseks	3
KOV puudub pädevus meetme rakendamiseks	1
Spetsialistide pidev vahetus, kes peaks vastutama antud meetme rakendamise eest	2

Vastates küsimusele „Milles seisneb kõige suurem takistus 2015-2021 VMK meetmeprogrammiga Teie KOV-le määratud meetmete rakendamisel?“ Viru alamvesikonna KOVid täpsustasid (vt tabel 3):

Tabel 3. Viru alamvesikonna KOVde kõige suuremad takistused 2015-2021 VMK meetmeprogrammi meetmete rakendamisel.

Kõige suuremad KOVde takistused 2015-2021 VMK meetmeprogrammi meetmete rakendamisel
Spetsialistide puudus.
Raha.
Meetmekavad on raskesti jälgitavad , puuduvad juhised, spetsialistide puudus. Meetmekava kohaselt on rahastaja KeM. Ei ole juhiseid, kuidas toimub reoveekäitlussüsteemide inventariseerimine ja kes on pädev inventariseerimist teostama. Olema saatnud 10 küla elamuga kinnistuomanikele Keskkonnaministeeriumi kodulehelt saadud küsitluslehed reoveekäitlussüsteemide kaardistamiseks, aga küsitluslehtedele on vastuse saatnud vähem kui pooled küsitluslehe saajad.
Ei ole teadlikud määratud meetmetest.
Rahaline võimekus. Riiklike toetuste taotlemine on keerukaks.
VMK on raskesti jälgitav, puuduvad juhendmaterjalid ja eelarvelised vahendid.
Aja nappus, spetsialistide vähesus.

4.1.1.2. KeA

Kirjalik küsitlus (vt lisa 3), mis viidi läbi sügisel 2020. a, käsitles meetmeid, mis on määratud kehtiva 2015–2021 VMK meetmeprogrammiga KeA-le rakendamiseks. Kehtiva VMK meetmeprogrammiga on Viru alamvesikonnas KeA-le rakendamiseks määratletud 145¹⁰ pinnaveekogumi põhilist meetet (neist 3 on vesikonnaülesed) ning 56 põhjaveekogumi põhilist meetet. Vastates küsimustele paluti KeA-l keskenduda meetmetele, mis KeA hinnangul on asjakohased ja vajavad rakendamist. Selline ülesande sõnastus tulenes sellest, et KeA-l olid märkused meetmete asjakohasuse määramise osas.

Kuna KeA tegeleb VMK meetmeprogrammi meetmete rakendamise koordineerimisega (veeseadus § 52 lg 1) ning 2015–2021 VMK meetmeprogrammis on lihtne sorteerida välja meetmeid, mis on neile rakendamiseks määratletud, ei edastatud neile võrreldes KOV küsitlusega meetmete nimekirja.

Oma vastuses KeA märkis, et meetmete rakendamisel esineb probleeme. Probleemide seas nimetati, et meetme rakendamiseks VMK meetmeprogrammis KeA-l oli planeeritud vähe aega, meetme rakendamine ei olnud prioriteetne või KeA-l on puudu rahalised vahendid meetmete rakendamiseks. Probleemseks momendiks, mis takistas meetmete rakendamist nimetati ka spetsialistide pidev vahetus, kes vastutas antud tegevuse rakendamise eest.

Kõige suuremat probleemi 2015-2021 VMK meetmeprogrammiga KeA-le määratud meetmete rakendamisel KeA otseselt ei ole nimetanud.

4.1.1.3. KeM

Kuna VMK meetmeprogrammi koostamist korraldab Keskkonnaministeerium (veeseadus § 46 lg 3) ning 2015–2021 VMK meetmeprogrammis on lihtne sorteerida välja meetmeid, mis on KeM-le rakendamiseks määratletud, ei käsitle küsitlus üksikajalikult meetmeid võrreldes KOV küsitlusega.

Küsitluse käigus selgus, et KeM arvates esineb meetmete rakendamisel probleeme. Kõige suurem neist on see, et KeM piiratud eelarve tõttu mõned tegevused osutuvad ministeeriumi tasemel

¹⁰ Nende meetmete seas on ka meetmed, mille rakendamine on planeeritud koostöös teiste institutsioonidega.

prioriteetsemaks, kui mõni VMK meetme rakendamine. Samuti ei ole vahendeid vajalike töötajate palkamiseks.

4.1.1.4. KKI

Alates 2021. a 1. jaanuarist tegutsevad Keskkonnaamet ja Keskkonnainspeksioon ühise asutusena, mille nimeks on Keskkonnaamet. Kuna KeA ja KKI küsitlused toimusid 2020. enne asutuste ühendamist, siis on asjakohane käsitleda neid dokumendis jätkuvalt eraldi. Peale asutuste ühendamist alates 2021 aasast toimub 2015-2021 VMK meetmeprogrammi meetmete rakendamine KeA poolt.

Kirjalik küsitlus (vt lisa 4), mis viidi läbi sügisel 2020. a, käsitles meetmeid, mis on määratud kehtiva 2015–2021 VMK meetmeprogrammiga KKI-le rakendamiseks. Kuna meetmeid on lihtne välja soorteerida meetmeprogrammist, siis neid samuti ei edastatud KKI-le.

Oma vastuses KKI märkis üles, et meetmete rakendamisel esineb probleeme. Probleemide seas nimetati vajalike töötajate puudujääk (KKI koosseisud on kinnitatud ja neid ei saa suurendada) ning KKI-l puudub pädevus mõnede meetme (nt põhjavee) rakendamiseks.

Kõige suurem takistus 2015-2021 VMK meetmeprogrammiga KKI-le määratud meetmete rakendamisel on mitte asjakohased meetmed, nt veekogumile on seatud meede, kus KKI peab kontrollima põllumajandustegevust. Samas veekogum jookseb läbi metsa, raba või loodusliku rohumaa ehk põllumajandustegevust seal ei ole.

4.1.1.5. MeM

Kirjalik küsitlus (vt lisa 5), mis viidi läbi sügisel 2020. a, käsitles meetmeid, mis on määratud kehtiva 2015–2021 VMK meetmeprogrammiga MeM-le rakendamiseks. Kehtiva VMK meetmeprogrammiga on Viru alamvesikonnas MeM-le rakendamiseks määratletud 29¹¹ pinnaveekogumi põhilist meedet, kuid sisuliselt kuna nad korduvad, siis neid on 3:

1. Põllumajandustootjate (maaharijate) koolitamine teadlikkuse tõstmiseks ja keskkonnasäästliku tootmise edendamiseks.
2. Toitainete bilansi koostamise alane nõustamine põllumajandustootjatele.
3. Loomapidajate nõustamine teadlikkuse tõstmiseks ja keskkonnasäästliku tootmise edendamiseks (s.h hea põllumajandustava juurutamiseks)

Oma vastuses MeM märkis üles, et meetmete rakendamisel esineb probleeme. Probleemide seas nimetati:

- Koostöö teise sama meetme rakendamise eest vastutava ametiasutustega ei laabunud.
- Meetme rakendamiseks VMK meetmeprogrammis oli planeeritud vähe aega.
- Spetsialistide vahetus, kes vastutas antud tegevuse rakendamise eest.
- Eestis on teadusasutuste kitsama valdkonna teadlased ülekoormatud või neid ei ole piisavalt, et ametkondadele kiireid ja vajalikke eksperthinnanguid anda või uuringuid teostada.
- Sihtgrupp, kellele on meetmed suunatud, ei ole alati valmis neid rakendama (sellest saaks eraldi uuringu, kus erinevad põhjused).
- Meetmete mõju/meetmete täitmine ei ole mõõdetav.

¹¹ Kõikide meetmete puhul kaasarakendajaks on KeA.

Kõige suurem takistus 2015-2021 VMK meetmeprogrammiga MEM-le määratud meetmete rakendamisel ei olnud otseselt seotud nõustamisega vaid jagatava informatsiooni sisuga. Ehk meetmeprogrammis põllumajandustootjatele rakendamiseks on määratud meetmed, mille rakendamine ei ole võimalik sellepärast, et vastav objekt puudub veekogumi valgalas (nt suurfarmid). Teiseks probleemiks nimetati VMK ja ÜPP rakendusperioodide mitte kattumist. Sellest, aga mitte ainult sellest tulenevalt tekkisid ka järgmised probleemid:

- Põllumajandusmeetmete ettevalmistusaeg ja valik kahes protsessis ei kattunud. Mis tähendas, et samu meetmeid oli keeruline mõlemas programmis ühilduma panna.
- Probleemne oli erinevate terminite ja üksuste piiride kasutamine.
- Kõigiks vajalikeks investeeringuteks (põhjaveemeetmed) riik tuge pakkuda ei suutnud ega suuda ka edaspidi. Alati võiks eelarves rohkem võimalusi olla ja põllumajandussektoril võiks olla ligipääs teistest fondide st rahastatavatele meetmetele.

4.1.1.6. Maanteeamet

Alates 2021. a 1. jaanuarist tegutsevad Veeteede, Lennu- ja Maanteeamet ühise asutusena, mille nimeks on Transpordiamet. Kuna Maanteeameti küsitlused toimusid 2020. enne asutuste ühendamist, siis on asjakohane käsitleda seda dokumendis jätkuvalt Maanteeametina. Peale asutuste ühendamist alates 2021 aasast toimub 2015-2021 VMK meetmeprogrammi meetmete rakendamine Transpordiameti poolt.

Kirjalik küsitlus (vt lisa 10), mis viidi läbi sügisel 2020. a, käsitles meetmeid, mis on määratud kehtiva 2015–2021 VMK meetmeprogrammiga Maanteeametile rakendamiseks.

Maanteeameti vastusest tulenes, et teeprojektides sademevee nõuetekohase kogumise ja puhastamise lahendamine on käsitletud ja vastavalt projektile neid ehitatakse ning valminud objektidel sademevett seiratakse. Meetme rakendamisel probleeme ei esine.

4.1.1.7. PMA

1. jaanuarist 2021 alustas tööd Põllumajandus- ja Toiduamet, mis moodustati Põllumajandusameti ning Veterinaar- ja Toiduameti ühendamisel. Kuna PMA küsitlused toimusid 2020. enne asutuste ühendamist, siis on asjakohane käsitleda seda dokumendis jätkuvalt PMA. Peale asutuste ühendamist alates 2021 aasast toimub 2015-2021 VMK meetmeprogrammi meetmete rakendamine PTA poolt.

Kirjalik küsitlus (vt lisa 8), mis viidi läbi sügisel 2020. a, käsitles meetmeid, mis on määratud kehtiva 2015–2021 VMK meetmeprogrammiga PMA-le rakendamiseks. Kuna meetmeid on lihtne välja soorteerida meetmeprogrammist, siis neid ei edastatud PMA-le.

PMA vastas, et nendel oli küll mõned probleemid meetmete rakendamisel aga need ei olnud suured. Nende hulka kuulusid ka spetsialistide vaheldumine (vahel ka nende puudumine), suur töökoormus kas PMA-l või KeA-l, mille tõttu takerdus vahel koolituste korraldamine. PMA sarnaselt MeM-ga märkis üles, et probleemid meetmete rakendamisel ei olnud otseselt seotud nõustamisega (meetmega) vaid jagatava informatsiooni sisuga nt veemajanduskavade ülesehitusest, põhimõtetest on raske aru saada neil, kes ise pole otseselt selle kava koostamisega seotud.

4.1.1.8. RMK

Kirjalik küsitlus (vt lisa 9), mis viidi läbi sügisel 2020. a, käsitles meetmeid, mis on määratud kehtiva 2015–2021 VMK meetmeprogrammiga PMK-le rakendamiseks. RMK märkis üles, et nendel ei esine probleeme ja takistusi neile rakendamiseks määratletud meetmete rakendamisel. Millest nad tunnetavad puudust, võib-olla teavitustöö avalikkuse suunas, et kui maaparandussüsteem juba kord olemas on ja majandamisel vajalik, siis pidev hooldus on vajalik maaomaniku poolt võimalikke negatiivsete mõjude minimeerimiseks.

4.1.1.9. Põllumajandustootjad

Kirjalik küsitlus (vt lisa 6), mis viidi läbi sügisel 2020. a, käsitles meetmeid, mis on määratud kehtiva 2015–2021 VMK meetmeprogrammiga põllumajandustootjatele rakendamiseks. Nagu varem oli mainitud, siis põllumajandustootjate eest üldist vastust andis Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda (EPKK), kes vastuste kujundamiseks omakorda küsitles valikuliselt põllumajandustootjaid.

EPKK tõdes, et põllumeeste seas on VMK meetmed nn tundmatu maa. Selle põhjuseks võib olla asjaolu, et põllumees ei oska luua seost meetmete ja VMK vahel, sest enamik 2015-2021 VMK meetmetest tulenesid õigusaktidest (nt veeseadus) ning olid niigi kohustuslikud. Ehk sel põhjusel põllumajandustootja ei oskaks vastata küsimusele, kas meetmete rakendamisel esineb(esines) probleeme, muud kui „ei tea“.

Samas on põllumehel keeruline pidada järke, kui on niivõrd palju erinevaid kavasid, mis sisaldavad põllumajanduse meetmeid. Seetõttu on tähtis tagada ka nende kavade vaheline kooskõla, st näiteks ühetaolised meetmed (soodustada samu veekaitselisi meetmeid). Peamiseks probleemiks ongi ilmselt kavade rohkus ja sellest tulenev segadus.

4.1.1.10. Vee-ettevõtted

Kirjalik küsitlus (vt lisa 7), mis viidi läbi sügisel 2020. a, käsitles meetmeid, mis on määratud kehtiva 2015–2021 VMK meetmeprogrammiga vee-ettevõtetele rakendamiseks. Vee-ettevõtted on kodeeritud veekasutaja mõiste all pinnavee meetmeprogrammis ning omaniku mõiste all põhjavee meetmeprogrammis. Ning see on üldistatud nimekiri meetmetest, mis on mõlemas meetmeprogrammis, mille rakendajaks on vee-ettevõtted:

1. üle ning alla 2000 ie reoveepuhasti heitvee väljalasule seatud nõuetega (nii väljalasu kui suubla vee kvaliteedi tagamine) vastavusse viimine;
2. põhjaveevaru hindamine;
3. veehaarde toiteala projekti koostamine;
4. puurkaevu videouuringu teostamine tehnilise seisundi kontrollimiseks;
5. hüdroteoloogiline uuring.

Nagu varem oli mainitud, siis vee-ettevõtete eest üldist vastust andis Eesti Vee-ettevõtete Liit (EVEL) pidades silmas, et tegelikult nad on adresseeritud vee-ettevõtetele kui 2015-2021 VMK meetmeprogrammi meetmete rakendajale.

2015-2021 VMK meetmeprogrammi meetmete rakendamisel vee-ettevõtetel üldiselt probleemi ei esine. Konkreetse meetme rakendamise kiirus sõltub, kas vastav pädevus on vee-ettevõttel või seda tuleb teenusena sisse osta. Samuti kas meetme rakendamiseks rahalised vahendid on vee-ettevõttel või neid tuleb leida (nt küsida abi omanikult KOV käest.).

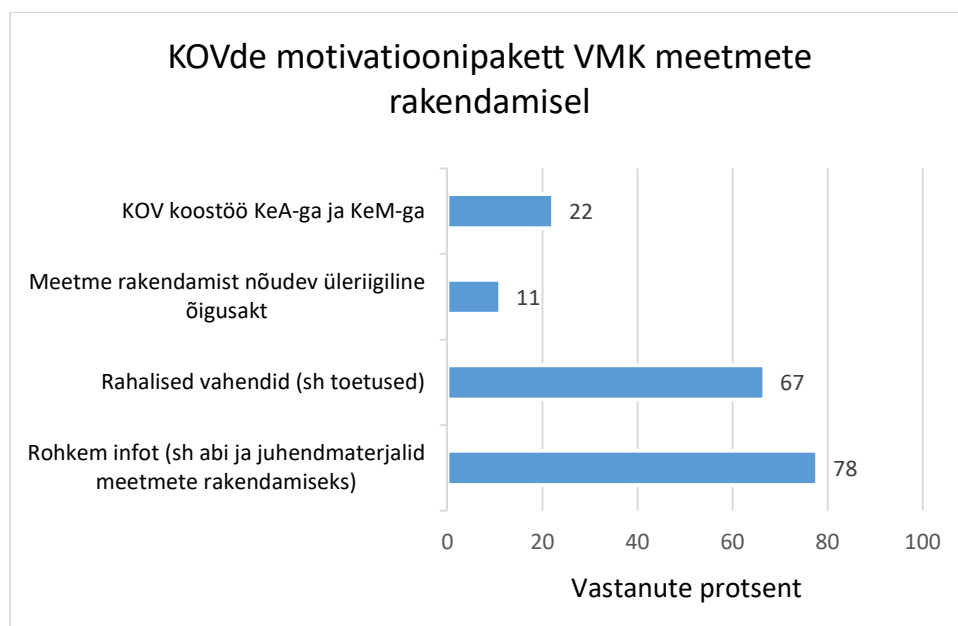
4.2. Suutlikkuse strateegia teise eesmärgi saavutamine

Suutlikkuse strateegia peab andma juhtnööre, kuidas kaasata ja motiveerida VMK rakendajaid rakendama VMK meetmeid. Kuna kommunikatsioonistrateegias puuduvad VMK meetmete rakendajatele suunatud juhtnöörid nende kaasamise osas, siis selle eesmärgi osa saavutamisele keskendutakse strateegia täiendamisel 2024. ja 2027. aastatel, võttes arvesse kommunikatsiooniplaani ülevaatamist aastatel 2024 ja 2027. Hetkel suutlikkuse strateegia teise eesmärgi saavutamisel keskendutakse ainult VMK rakendajate motiveerimisele.

4.2.1. Metoodika ja tulemused

Antud eesmärgi saavutamiseks tuleb kaardistada motivatsiooni paketid erinevate VMK rakendajate lõikes, kellele 2015–2021 VMK meetmeprogrammis on määratletud meetmed rakendamiseks Viru alamvesikonnas: KeA, KeM, KKI, KOV, MeM, Maanteeamet, omanik, PMA, RMK, veekasutaja. Motivatsiooni paketid kaardistati p 4.1. kirjeldatud küsitluste käigus sh siinkohal sama põhjuste tõttu punktis 4.2. endiselt käsitletakse KKI ja PMA vastavalt KeA ja PTA asemel.

KOV motivatsiooni paketid kaardistamisel kasutati kõikide 9 KOVi vastust. KOVde vastused grupeeriti nelja kategooriasse (vt joonis 4). Kõige suuremaks motivatsiooniks Viru alamvesikonna KOV jaoks on rohkema informatsiooni olemasolu (sh abi ja juhendmaterjalid meetmete rakendamiseks). Seda mainis oma vastustes 7 KOVd. Umbes sama motiveerivaks peavad KOVd ka rahaliste vahendite olemasolu sh toetusi. Seda mainis 6 KOVi oma vastustes. Kaks KOVi viitasid koostööle KeM- ja KeAga kui motiveerivale asjaolule.

Joonis 4. Viru alamvesikonna KOVde vastused küsimusele, mis motiveeriks neid rakendama VMK meetmeid. Tulemused on esitatud protsentides.

Põllumajandustootjate motivatsioonid täpsustati EPKK käest (organisatsioon omakorda kogus informatsiooni küsitledes põllumajandustootjaid). EPKK otseselt ei vastanud sellele küsimusele, samas vastusest võib tuletada, et „piisavad toetusvahendid“ motiveerivad põllumajandustootjaid rakendama VMK meetmeid.

Maanteeamet ega KeA ei pakkunud välja, mis motiveeriks neid rakendama VMK meetmeid.

KKI silmis VMK rakendamine on riiklik prioriteet ja motivatsioonist KKI-l puudu ei ole.

MeM motiveeriks rakendama VMK meetmeid:

- hea koostöö teiste riigiasutustega ühise eesmärgi nimel;
- piisav eelarve, millega meetmeid rakendada;
- see, kui tulemused oleksid näha.

KeM ametnike küsitlus näitas, et meetmete rakendamise põhiliseks motivatsiooniks on arusaam, et see on meie tööülesanne (tööplaanis, riigi poolt oleme määratletud vastutajaks). Vastuste seas oli ka viitamine teadvustamisele, et selle tegevusest paraneb keskkonnaseisund.

PMA ei täheldanud motivatsiooni puudust tegutsemiseks selleks, et veekogumid saaksid olla üheaegselt heas seisundis ning olla heitveesuublad, maaparanduse eesvoolud, kalastuskohad ja supluskohad.

Küsimusele, mis motiveeriks RMK rakendama VMK meetmeid, vastuseks oli, et RMK on motiveeritud meetmeid rakendada.

Vee-ettevõtete eest andis vastuse Eesti Vee-ettevõtete Liit (EVEL) ning sellest tulenes, et vee-ettevõtetel ei ole probleemi motivatsiooniga meetmete rakendamisel. Vajalikud tööd saavad tehtud, lihtsalt nende rakendamise kiirus sõltub vee-ettevõtte pädevusest ja rahaliste vahendite olemasolust.

4.3. Suutlikkuse strateegia kolmanda eesmärgi saavutamine

Suutlikkuse strateegia peab toetama LIFE IP CleanEST projekti ning VMKde rakendamise koordineerimist. Selle eesmärgi saavutamiseks peavad olema täidetud kolm allpool kirjeldatud tingimust.

1. Kõik projekti partnerid peavad olema teadlikud oma rollidest LIFE IP CleanEST projektis ning teadvustama, kuidas oma tegevustega projekti raames nad panustavad VMKde rakendamisse. Projekti partnerite teadlikkus oma rollidest on saavutatud läbi iga partneriga sõlmitud lepingule, partnerite rollid on kirjeldatud ka projektitaotluses. Samuti projekti partnerid, kes vastutavad mõne tegevuse elluviimise eest, esitavad teatud sagedusega aruandeid, kus kirjeldavad oma tegevusi ning seostavad neid VMK meetmeprogrammi meetmetega. Partnerite (nt KOV) aktiivsus ja huvi LIFE IP CleanEST projektist, kes ei tegele projektis mõni tegevuse elluviimisega, võib olla tagasihoidlik. Näiteks punktis 4.1.1. kirjeldatud KOV küsitluse tulemused näitasid, et üldine KOV küsitlusele vastamise protsent oli 50%. Kui käsitleda eraldi LIFE IP CleanEST KOV partnereid, siis nende küsimustikule vastamise protsent oli sama 50%, ehk kirjalikule küsitlusuuringule vastas 4 kaheksast LIFE IP CleanEST KOV partnerist.

2. VMK meetmete rakendajad peavad olema teadlikud neile VMK meetmeprogrammiga määratud meetmetest (sellele tegevusele keskendutakse esimese eesmärgi saavutamisel).

3. Projekti juhtidel peab olema projekti koordineerimise strateegia. Selle kaardistamiseks korraldati projekti juhtide seas intervjuu, kus esitati järgmisi küsimusi:

- Kuidas te koordineerite projekti?
- Kas projekti juhtimiseks on teil vormistatud terviklik strateegia?
- Millest te tunnete puudus? Mis toetaks projekti juhtimist?

Intervjuu projektijuhtidega (2 inimest) toimus virtuaalselt 2021. jaanuaril. Intervjuu käigus selgus, et projekti juhtimisel on terviklik visioon. Igapäevaselt juhtimine on korraldatud projekti juhtide poolt, ning seda toetavad erinevad dokumendid ja struktuurid.

LIFE IP CleanEST projekti igapäevase koordineerimisega tegelevad kaks KeM VO töötajat (rollid on jaotatud ja kaardistatud). Lähimas tulevikus juhtimise meeskonnaga ühineb veel üks töötaja, kelle põhiliseks tegevusvaldkonnaks saab olema projekti kommunikatsioon.

Kuna LIFE IP CleanEST projekt on mahukas, siis on selle juhtimise osad sarnased organisatsiooni juhtimisele:

- Sisujuhtimine
- Finantsjuhtimine
- Muudatuste juhtimine
- Kommunikatsiooni juhtimine
- Personalijuhtimine
- Võrgustik- ja sidusrühmade juhtimine
- Riskide juhtimine
- IT arenduste juhtimine ja projekti eesmärgi täitvate uute meetodite suunamine
- Veepoliitika suunamine läbi projekti sisendi

Üldjuhtimist toetab läbi nende elementide planeerimis- ja aruandlustersüsteem. Projekti üldjuhtimist toetavad:

- **Projekti töökord**, kus on kirjeldatud projekti struktuur, kes mille eest vastutab, kuidas on korraldatud infovahetus, toimuvad töögrupid, kinnitatakse dokumente.
- **Tegevuskava**, kus on koondatud informatsioon tegevustest ja nende tähtaegadest. Tegevuskava tervikuna ülevaatamise sagedus on vähemalt kord kvartalis.
- Kommunikatsioonistrateegia ja iga-aastased kommunikatsiooni tegevuskavad
- [Juhtkomisjon](#), mille eesmärk on projekti strateegiliselt suunata.

Samuti toetavad projekti juhtimist järgnevad tegevused:

- Projektis tegeletakse pidevalt partnerite suunamisega VMK rakendamise osas, nt uuringutes peavad olema ettepanekud VMK rakendamiseks.
- Juhtpartner kooskõlastab ja kinnitab hangete tehnilised kirjeldused, aruanded, eskiisprojektid ja plaanid.
- Korrapäraselt toimuvad töögrupid (projekti hierarhiline struktuuri vt joonilt 5):
 1. Juhtkomitee - projekti juhtkomitee on projekti riigisisese kõrgema taseme nõustamis- ja suunamisorgan, mis tagab projekti sujuva läbiviimise, korraldab vastavalt vajadusele ressursi ümber ning suunab projekti tulenevalt riigi ja kohaliku tasandi huvigruppide seisukohtadest.
 2. Juhtgrupp - juhtgrupp vastutab igapäevaselt projekti edenemise ja eelarve sihipärase kasutamise eest ning panustab juhtkomisjoni tegevusse. Juhtgrupp jälgib ja suunab sisuliste töögruppide tööd ning kogub nendelt sisendit otsuste tegemiseks.
 3. Veemajanduskavade töögrupp - töörühma eesmärk on tagada projekti sisuline vastavus veemajanduskava eesmärkidele ning teha ettepanekuid veemajanduskavade parandamiseks. Töögrupp hindab ning analüüsib projekti tegevuste mõju veemajanduskavade rakendamisele veemajanduskavade meetmekavades planeeritud tegevuste ning mõjutavate veekogumite lõikes.

4. Veekvaliteedi töögrupp - veekvaliteedi töörühma eesmärk on läbi projekti uuringute suunata veemajanduskavade veekvaliteedi eesmärgi ning uuendusi.

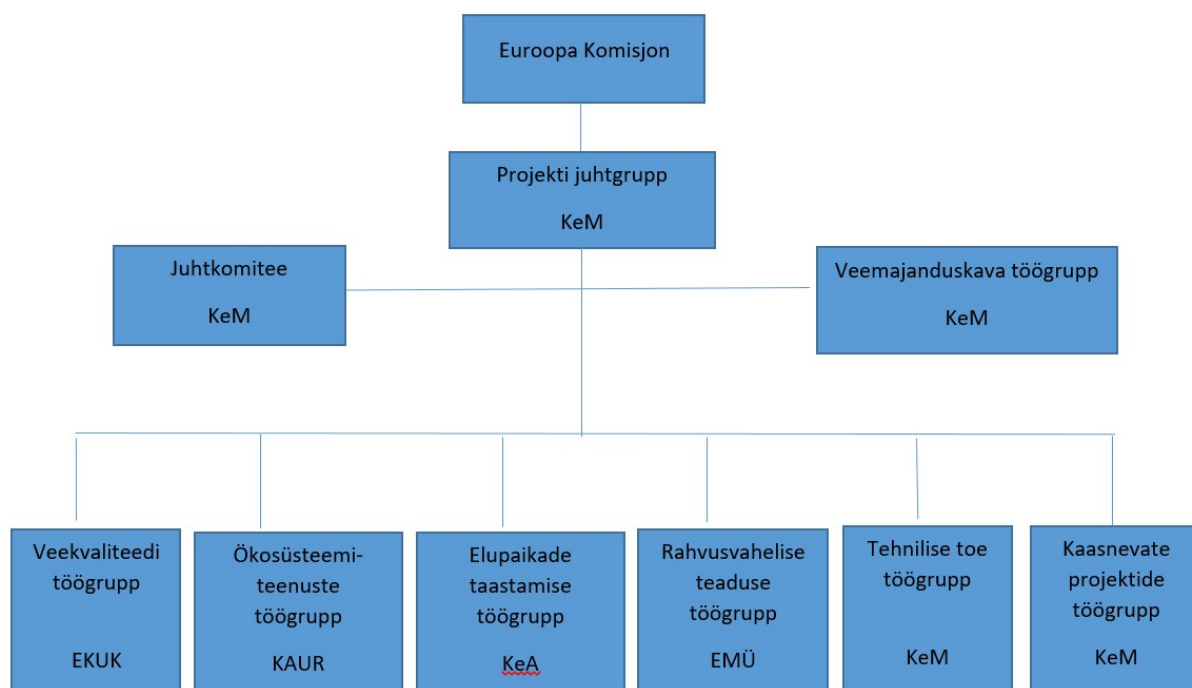
5. Ökosüsteemiteenuste töögrupp - ökosüsteemiteenuste töögrupi eesmärk on veeökosüsteemiteenuste kaardistamise ja nende väärtuse hindamise meetodika arendamine ning projekti kaasatud veekogumitel teenuste kaardistamine ja nende väärtuse hindamine.

6. Elupaikade taastamise töögrupp - elupaikade taastamise töögrupp on projektitaotluses arvatud ökosüsteemiteenuste töögrupi osaks. Projekti organisatsioonis on grupid tehtud kaheks eraldi grupiks, sest kalapääsude rajamise ja elupaikade taastamine valdkond, meetodika ja selles tegutsevad spetsialistid annavad küll üksteisele ökosüsteemiteenuste spetsialistidega sisendit, ent ei kattu omavahel ning täidavad eri tüüpi ülesandeid. Ökosüsteemiteenuste meetodika rakendamine annab sisendi sellest, milliseid veekogusid taastada, ent ei ütle, kus ja kuidas seda teha. Selleks on moodustatud eraldi elupaikade taastamise töörühm.

7. Rahvusvahelise teaduse töögrupp - töögrupi eesmärk on nõustada projekti juhtgruppi ja veemajanduskavade kujundamise ja rakendamisega seotud osapooli teadusküsimustes ja uuringute sidustamisel. Täiendav eesmärk on tutvustada projekti ja selle väljundeid nii Eestis kui rahvusvahelistel teaduskonverentsidel.

8. Tehnilise toe töögrupp - tehniline töögrupp toetab juhtgruppi kõikides tehnilistes aspektides. Töögrupi peamine eesmärk on tagada vahearuanete, vahemaksetaotluste ja projekti järgmise etapi tegevuskavade esitamine koos väljunditega.

9. Kaasnevate projektide töögrupp - kaasnevate projektide töögrupi eesmärk on projekti vältel leida vähemalt 10 täiendavat rahastust kogusummas 60 miljonit eurot, et rakendada Viru alamvesikonnas täiendavaid veekogumite seisundi parandamise meetmeid.

Joonis 5. LIFE IP CleanEST projektiorganisatsioon.

Kui rääkida puuduolevate projekti koordinatsiooni toetavatest elementidest, siis projektijuhtide meelest kõige suuremaks puuduseks on projekti juhtimise töölaua või tarkvara puudumine, kus oleks

terviklik ülevaade sh visuaalse projekti rakendamise etappidest (KeM tööplaani infosüsteemil on väga suur potentsiaal olla selliseks tarkvaraks). Samuti projektijuhid nimetasid, et puuduvad mõjuhindamise kriteeriumid, mida saaks edukalt rakendada projekti mõjuhindamiseks poliitikale.

4.4. Suutlikkuse strateegia neljanda eesmärgi saavutamine

Suutlikkuse strateegia eesmärk on teha strateegia universaalseks, et seda saaks kasutada VMK meetmeprogrammide meetmete edukaks rakendamiseks kõikides vesikondades ning teatud adaptatsioonil ka teiste meetmeprogrammide ja sihtrühmade puhul. Antud eesmärk peab olema saavutatud vähemalt projekti realiseerimise tähtajaks. Selle eesmärgi saavutamisele keskendutakse strateegia täiendamisel 2024. ja 2027. aastatel, võttes arvesse kommunikatsiooniplaani ülevaatamist aastatel 2024 ja 2027 ning LIFE IP CleanEST projekti E3 tegevuse realiseerimise käigus saadud informatsiooni VMK rakendajate suutlikkuse suurendamise vajadustest.

5. Arutelu, järeldused ja soovitused

Kõik soovitused ning järeldused on grupeeritud lähtuvalt strateegias sõnastatud eesmärkidest, mille saavutamisele keskenduti hetkel:

1. VMK meetmete edukas rakendamine Viru alamvesikonnas.

1. VMK meetmete sätestamisel tuleb olla tähelepanelik ning määratleda ainult neid meetmeid, mis on asjakohased ja vajavad rakendamist.
2. VMK meetmete rakendaja peab selgelt eristama meetmeprogrammis talle rakendamiseks määratletud meetmeid nt KOV peab suutma iseseisvalt ja lihtsalt tuvastada end.
3. Töötades Viru alamvesikonna KOVga peab arvesse võtma, et Ida-Viru maakonna KOVd on vähemaktiivsed kui nt nende kolleegid Lääne-Viru maakonnast (vt p 4.1.2.).
4. VMK meetmete eduka rakendamise eelduseks on realistlik meetme rakendamise tähtaeg ja eelarve (rahalised vahendid meetme rakendamiseks ning vajalike töötajate palkamiseks).
5. Meetme sõnastus peab olema selge ja arusaadav rakendaja jaoks.
6. Kuna üks VMK rakendaja võib olla samal ajal ka teiste riigis koostatud kavade rakendaja, on tähtis tagada nende kavade vaheline kooskõla sh meetmete tasemel. Vastasel juhul on rakendajatel keeruline pidada järke ning kavade rohkusest tekib segadus.
7. Tuleb rohkem panustada rakendajate teadlikkuse tõstmisele, et uuel perioodil neil kõikidel tekiks teadmine sellise kava olemasolust.
8. Nagu ühes vastuses oli sõnastatud „ükski asutus, inimene või organisatsioon ei saa meie pidevalt muutuvast maailmas ennustada täpselt tegevusi ette kuueks aastaks“, võib olla on asjakohane kaaluda meetmeprogrammi uuendamise tsükli lühendamist kolmele aastale, samas kui VMK uuendamise tsükkel jääb kuueaastaseks.
9. Organisatsioonid ja asutused, kes tegelevad koolitustega korduvalt viitasid oma vastustes, et VMK sisu on keeruline ja arusaamatu. Selle probleemi lahendamiseks on asjakohane peale VMK täisversiooni koostamist, koostada tuginedes selge keele põhimõtetele Ida-Eesti vesikonna VMK lühikokkuvõtte.
10. Personali juhtimise probleemid (spetsialistide puudus, raskused spetsialistide leidmisel, spetsialistide vahetus) on mitmete institutsioonide (KOV, KKI, KeM, MeM, PMA) poolt määratletud probleemiks meetmete rakendamise puhul. Väga keeruline on suutlikkuse strateegia raames lahendada probleemi, kui selle taga on rahaliste vahendite puudujääk. Samas töökoha vahetuse ning spetsialistide leidmise raskuste taga võib olla ka muud põhjused kui nt väike palk. Selle valguses mõnede VMK meetmete rakendajate jaoks (nt KOV) võib personali probleemi leevendamiseks pakkuda koolituse personali juhtimise teemal.
11. Töötajate suur koormus (see võib olla kodeeritud ka „spetsialistide puuduse“ all), mis takistab VMK meetmete rakendamist, vajab eraldiseisvat kaardistamist ning lahendamist rakendajate poolt.

2. VMK rakendajate motiveerimine rakendama VMK meetmeid.

12. Kõige sagedam vastus oli (mainis 50% vastanutest), et täiendavat motivatsiooni institutsioon ei vaja, nad on juba piisavalt motiveeritud kuna see on nende tööülesanne või kohustus. Sellest saab järeldada, et kohustuslike meetmete tutvustamisel tuleb sellele pöörata tähelepanu, kuna see on tõhusam motivatsioon.
13. Rahaliste vahendite olemasolu on kõige sagedamini nimetatud täiendavaks motivatsiooniks VMK meetmete rakendamisel. Samas ei ole selge, kas vabade rahaliste vahendite olemasolu üksinda on piisav motivatsioon meetme rakendamiseks (nt rahaliste vahendite

kasutamine/jaotamine institutsiooni sees võib olla tugevalt seotud mingi muu asjaoluga). Parema motivatsiooni mehhanismi mõistmiseks tuleb vajadusel teostada täpsustavat analüüsuuringut. Täiendava analüüsi vajadusele viitab ka see asjaolu, et KOVd (va üks KOV) ei suutnud hinnata, kui suur on rahaliste vahendite puudujääk konkreetse meetme rakendamiseks.

14. Rakendajaid motiveerib VMK meetmeid rakendama piisav informeeritus (sh informeeritus määratud meetmest, juhendmaterjalid, on näha tulemusi). Rakendajate informeerimisega nende kohustuste ja rahaliste vahendite taotlemise võimaluste kohta tuleb tegeleda pidevalt sellepärast, et rakendajate juures töötavad spetsialistid vahetuvad ning sellega võib kaduda ka vastav pädevus.
15. Motiveerivaks faktoriks on hea koostöö teise sama meetme rakendamise eest vastutava institutsiooniga.

3. LIFE IP CleanEST projekti koordineerimise tõhustamine.

16. Võib soovitada tugevdada juhtimisel sisekommunikatsiooni nt regulaarselt (nt kord poole aasta jooksul) korraldada infopäevi projekti partneritele, kus nad saaks täieliku ülevaate projekti käekäigust. See aitab hoida inimesi ühises projekti infoväljas, võimaldab suhelda omavahel, tekitab sünergiat ning toetab huvi projekti vastu.
17. Tuleb tähelepanu pöörata LIFE IP CleanEST projekti partneritele, kes ei tegele projektis mõne tegevuse elluviimisega sellepärast, et nende aktiivsus ja huvi LIFE IP CleanEST projektis võib olla tagasihoidlik.
18. Juhtimise poolest on väga tähtis suuliselt läbi rääkida sh kirjaga edastatud tähtsaid momente sellepärast, et kiri võib „kaduda“ muude sõnumite taha ning isegi väga hästi sõnastatud sõnum võib olla mõistetud teisiti, kui seda oodati.
19. Seoses projektide juhtimise toetamisega on asjakohane arendada KeM tööplaani infosüsteemis kahte vaadet, mida saab vajadusel valida: projekti juhi vaade ning asutuse vaade, mis võimaldaks projekti eelarvet kajastada jaotatuna või tervikuna. Vastav muudatus võimaldaks mõlemal huvirühmal saada asjakohast tegevuste ülevaadet. Tööplaani infosüsteemi arendus oleks kasulik teistele paljude partneritega suuremahuliste projektide jaoks.

6. Summary

Institutional capacity building strategy (*strategy*,) is a document, which provides a system of measures for institutions to develop skills or capabilities, which prevent or limit the implementation of measures of the RBMP.

The strategy was developed within the LIFE IP CleanEST project (sub-action A.1.2) and it will be implemented in the Viru sub-basin, which is part of the East-Estonian River Basin District.

The institutional capacity building strategy is not the only capacity building action in the LIFE IP CleanEST project. Capacity building for the project is very important, because the main aim of the LIFE IP CleanEST project is the implementation of measures of the RBMPs. Development of a communication plan, support service and groundwater module are another capacity building actions in the project.

The strategy has four aims:

1. The main aim of the strategy is on time implementation of measures of the RBMP in the Viru sub-basin.
2. The strategy must provide guidance for how to involve and motivate the target groups to implement the measures of the RBMP.
3. The strategy should support coordination of the LIFE IP CleanEST project and of the RBMP implementation.
4. The strategy should be universal so it can be used to implement measures of the RBMPs all over Estonia and by adapting in other thematic action plans with different target groups. This aim will be in focus during the revision of the strategy in 2024 and 2027.

To achieve the first three objectives of the strategy a survey was conducted within 10 target groups (18 local municipalities, KeM, KeA, KKI, MeM, PMA, Estonian Road Administration, RMK, owner, water user) and 2 LIFE IP CleanEST project managers. Based on the survey information, 19 recommendations were made for capacity building. Recommendations are grouped based on strategy aims, which are focused this time on:

1. On time implementation of measures of the RBMP in the Viru sub-basin.

1. When laying down measures of the RBMP you have to be careful and define only those measures, that are relevant and need to be implemented.
2. The implementer of the measures of the RBMP should clearly identify measures that are meant to be implemented by them e.g., local municipality should easily identify itself.
3. While working with local municipalities in the Viru sub-basin you should take in consideration that local municipalities in the Ida-Viru County are less active than their colleagues in the Lääne-Viru County (p 4.1.2.).
4. The base of the on time implementation of the measures of the RBMP are realistic implementation deadline and budget (money for implementation of the measures and staffing).
5. The wording of the measures should be clear and easy to understand for the implementers.

6. One RBMP target group can be the target group in another state plan at the same time, therefore, it is important that the plans are integrated even on the level of measures. Otherwise, it will be complicated for target groups to follow them and they will be confused about the multiplicity of plans.
7. More needs to be done to raise the awareness of target groups so that during the new period, they all would be aware of the RBMP.
8. In one reply there was a phrase "in our ever-changing world no authority, human being or organisation is able to exactly predict actions for six years". Maybe it would be appropriate to consider cutting down the renewal cycle of the program of measures up to 3 years while the renewal cycle of the RBMP will still be six years.
9. Authorities and organisations who are dealing with training repeatedly refer in their answers, that the content of the RBMP is complicated and incomprehensible. To deal with this problem it is appropriate to put together using principles of clear language the short summary version of the completed RBMP.
10. Personnel management problems (lack of employees, challenges in finding specialists, the exchange of the specialists) were defined as problems for implementation of the measures for a number of institutions (KOV, KKI, KeM, MeM, PMA). It is very difficult to solve the problem within the strategy, if the reason is due to lack of funds. At the same time, behind the exchange of the working place or challenges in finding specialists there can be different reasons other than a small salary. In this sense, for some target groups (e.g. KOV) it is possible to mitigate personnel management problems by offering personnel management trainings.
11. High workload of workers (this can be coded as "scarcity of workers"), which prevents the implementation of the measures of the RBMP, need to be mapped and addressed by the target groups.

2. The motivation of the target groups to implement the measures of the RBMP.

12. The more common (mentioned by 50% of the respondents) answer was that the institution does not need extra motivation, it is already motivated by the fact that it is their task or responsibility. It can be concluded that for mandatory measures this fact should be stressed, because this is the more effective motivation.
13. The most frequently named additional motivation for implementation of the measures of the RBMP is availability of funds. At the same time it is not clear if the availability of free funds alone is sufficient motivation for implementation of the measures (e.g. the use/distribution of the funds within the institution can be strongly correlated with some other circumstance). In case there is a need to better understand the motivation mechanism, a survey needs to be conducted. The fact that KOVs (except for one) could not evaluate how much money the implementation of a concrete measure is lacking, indicates the need for an additional study.
14. Sufficient information (e.g. awareness of measures and results, instructional materials) motivates target groups to implement measures of the RBMP. There is the need to constantly deal with informing of the target groups about their obligations and possibilities for applying for funding, because the responsible specialist of target groups rotates and so competence can be lost.
15. Good cooperation with the institution responsible for the implementation of the same measure is also a motivating factor.

3. Support coordination of the LIFE IP CleanEST project.

16. For coordination, the strengthening of internal communication may be recommended, for example regularly (e.g. once per half of year) organising an information day for partners, where they can get an overview of the progress of the project. This helps to keep people in

the common project information field, enable communication with each other, create synergies and support interest in the project.

17. Extra attention should be addressed toward the LIFE IP CleanEST project partners, who do not deal with the implementation of the same actions of the project, because their activity and interest in the LIFE IP CleanEST project can be reserved.
18. From the project management point of view, it is very important to negotiate orally (as well as in written form) important information, because a letter can be lost and even very well formulated messages can be understood in a different way than it was expected.
19. In the sense of supporting the management of projects, it is appropriate to develop two different views in work plan information system: one for the project manager and the other for the organisation, which allows to reflect the budget allocated or total. This modification allows for both target groups to get an appropriate overview of activities. This development of work plan information system would be useful for other big projects with many partners.

7. Kasutatud kirjandus

1. LIFE IP CleanEST projekti taotlus, 2017
2. LIFE IP CleanEST kommunikatsioonistrateegia, Baltic ID, 2019

Lisa 1. Viru alamvesikonna kohalikud omavalitsused ning neile rakendamiseks veemajanduskava 2015-2021 meetmeprogrammiga määratletud veekogumite meetmed

Maakond	Kohalik omavalitsus	Nr	Meede
Ida-Viru maakond	Alutaguse vald	1	(Suur)farmide keskkonnamõju hindamine lubade taotlemise protsessis veekeskkonna taluvusvõime selgitamiseks
		2	Täiendav veekogumiga seotud keskkonnajärelevalve, s.h keskkonnalubade ülevaatus vastavalt vajadusele ja veekogumiga seotud kooskõlastused nii toitainete koormuse, ohtlike ainete koormuse, kui hüdromorfoloogiliste muutuste osas veekogumis
		3	Nõuetele mittevastavate heitvee väljalaskude kindlakstegemine, loastamise või likvideerimise nõuete seadmine
		4	Reovee kohtkäitluse eeskirja koostamine ja kehtestamine
		5	Reovee kohtkäitluse eeskirja täitmise järelevalve
		6	Nõustamine nõuetekohaseks reovee käitluseks
		7	Järelevalve veeseaduse § 24 nõuete (reovee puhastamise ning heit- ja sademevee suublasse juhtimise nõuded) täitmise üle
		8	Sademeveest tuleneva koormuse uuring ja vajalike meetmete täpsustamine
		9	Oluliste taristuobjektidele sademevee nõuetekohase kogumise ja puhastamise lahendamine (settetiigid, liiva- ja õlipüüdurid vm)
	Jõhvi vald	1	(Suur)farmide keskkonnamõju hindamine lubade taotlemise protsessis veekeskkonna taluvusvõime selgitamiseks
		2	Sademeveest tuleneva koormuse uuring ja vajalike meetmete täpsustamine
		3	Oluliste taristuobjektidele sademevee nõuetekohase kogumise ja puhastamise lahendamine (settetiigid, liiva- ja õlipüüdurid vm)
		4	Täiendav veekogumiga seotud keskkonnajärelevalve, s.h keskkonnalubade ülevaatus vastavalt vajadusele ja veekogumiga seotud kooskõlastused nii toitainete koormuse, ohtlike ainete koormuse, kui hüdromorfoloogiliste muutuste osas veekogumis
	Kohtla-Järve linn	1	(Suur)farmide keskkonnamõju hindamine lubade taotlemise protsessis veekeskkonna taluvusvõime selgitamiseks
		2	Sademeveest tuleneva koormuse uuring ja vajalike meetmete täpsustamine
		3	Oluliste taristuobjektidele sademevee nõuetekohase kogumise ja puhastamise lahendamine (settetiigid, liiva- ja õlipüüdurid vm)
		4	Täiendav veekogumiga seotud keskkonnajärelevalve, s.h keskkonnalubade ülevaatus vastavalt vajadusele ja veekogumiga seotud kooskõlastused nii toitainete koormuse, ohtlike ainete koormuse, kui hüdromorfoloogiliste muutuste osas veekogumis

	Lüganuse vald	1	(Suur)farmide keskkonnamõju hindamine lubade taotlemise protsessis veekeskonna taluvusvõime selgitamiseks
		2	Täiendav veekogumiga seotud keskkonnajärelevalve, s.h keskkonnalubade ülevaatus vastavalt vajadusele ja veekogumiga seotud kooskõlastused nii toitainete koormuse, ohtlike ainete koormuse, kui hüdromorfoloogiliste muutuste osas veekogumis
		3	Nõuetele mittevastavate heitvee väljalaskude kindlakstegemine, loastamise või likvideerimise nõuete seadmine
		4	Reovee kohtkäitluse eeskirja koostamine ja kehtestamine
		5	Reovee kohtkäitluse eeskirja täitmise järelevalve
		6	Nõustamine nõuetekohaseks reovee käitluseks
		7	Järelevalve veeseaduse § 24 nõuete (reovee puhastamise ning heit- ja sademevee suublasse juhtimise nõuded) täitmise üle
		8	Sademeveest tuleneva koormuse uuring ja vajalike meetmete täpsustamine
		9	Oluliste taristuobjektidele sademevee nõuetekohase kogumise ja puhastamise lahendamine (setteitiigid, liiva- ja õlipüüdurid vm)
	Narva linn	1	(Suur)farmide keskkonnamõju hindamine lubade taotlemise protsessis veekeskonna taluvusvõime selgitamiseks
		2	Sademeveest tuleneva koormuse uuring ja vajalike meetmete täpsustamine
		3	Oluliste taristuobjektidele sademevee nõuetekohase kogumise ja puhastamise lahendamine (setteitiigid, liiva- ja õlipüüdurid vm)
	Narva-Jõesuu linn	1	(Suur)farmide keskkonnamõju hindamine lubade taotlemise protsessis veekeskonna taluvusvõime selgitamiseks
		2	Sademeveest tuleneva koormuse uuring ja vajalike meetmete täpsustamine
		3	Oluliste taristuobjektidele sademevee nõuetekohase kogumise ja puhastamise lahendamine (setteitiigid, liiva- ja õlipüüdurid vm)
		4	Täiendav veekogumiga seotud keskkonnajärelevalve, s.h keskkonnalubade ülevaatus vastavalt vajadusele ja veekogumiga seotud kooskõlastused nii toitainete koormuse, ohtlike ainete koormuse, kui hüdromorfoloogiliste muutuste osas veekogumis
	Sillamäe linn	1	(Suur)farmide keskkonnamõju hindamine lubade taotlemise protsessis veekeskonna taluvusvõime selgitamiseks
	Toila vald	1	(Suur)farmide keskkonnamõju hindamine lubade taotlemise protsessis veekeskonna taluvusvõime selgitamiseks
		2	Sademeveest tuleneva koormuse uuring ja vajalike meetmete täpsustamine
		3	Oluliste taristuobjektidele sademevee nõuetekohase kogumise ja puhastamise lahendamine (setteitiigid, liiva- ja õlipüüdurid vm)

		4	Täiendav veekogumiga seotud keskkonnajärelevalve, s.h keskkonnalubade ülevaatus vastavalt vajadusele ja veekogumiga seotud kooskõlastused nii toitainete koormuse, ohtlike ainete koormuse, kui hüdro-morfoloogiliste muutuste osas veekogumis
Lääne-Viru maakond	Haljala vald	1	(Suur)farmide keskkonnamõju hindamine lubade taotlemise protsessis veekeskonna taluvusvõime selgitamiseks
		2	Täiendav veekogumiga seotud keskkonnajärelevalve, s.h keskkonnalubade ülevaatus vastavalt vajadusele ja veekogumiga seotud kooskõlastused nii toitainete koormuse, ohtlike ainete koormuse, kui hüdro-morfoloogiliste muutuste osas veekogumis
		3	Nõuetele mittevastavate heitvee väljalaskude kindlakstegemine, loastamise või likvideerimise nõuete seadmine
		4	Reovee kohtkäitluse eeskirja koostamine ja kehtestamine
		5	Reovee kohtkäitluse eeskirja täitmise järelevalve
		6	Nõustamine nõuetekohaseks reovee käitluseks
		7	Järelevalve veeseaduse § 24 nõuete (reovee puhastamise ning heit- ja sademevee suublasse juhtimise nõuded) täitmise üle
		8	Reoveekäitlussüsteemide inventariseerimine hajaasustuse piirkondades
		9	Kanaliseerimata alade reoveekäitlussüsteemide inventariseerimine ja andmebaasi koostamine, selle alusel meetmete kavandamine eelkõige põhjavee kaitsmata ja nõrgalt kaitstud aladel
	Kadrina vald	1	(Suur)farmide keskkonnamõju hindamine lubade taotlemise protsessis veekeskonna taluvusvõime selgitamiseks
		2	Täiendav veekogumiga seotud keskkonnajärelevalve, s.h keskkonnalubade ülevaatus vastavalt vajadusele ja veekogumiga seotud kooskõlastused nii toitainete koormuse, ohtlike ainete koormuse, kui hüdro-morfoloogiliste muutuste osas veekogumis
		3	Kanaliseerimata alade reoveekäitlussüsteemide inventariseerimine ja andmebaasi koostamine, selle alusel meetmete kavandamine eelkõige põhjavee kaitsmata ja nõrgalt kaitstud aladel
		4	Reoveekäitlussüsteemide inventariseerimine hajaasustuse piirkondades
	Rakvere linn	1	(Suur)farmide keskkonnamõju hindamine lubade taotlemise protsessis veekeskonna taluvusvõime selgitamiseks
		2	Nõuetele mittevastavate heitvee väljalaskude kindlakstegemine, loastamise või likvideerimise nõuete seadmine
		3	Reovee kohtkäitluse eeskirja koostamine ja kehtestamine
		4	Reovee kohtkäitluse eeskirja täitmise järelevalve
		5	Nõustamine nõuetekohaseks reovee käitluseks
		6	Järelevalve veeseaduse § 24 nõuete (reovee puhastamise ning heit- ja sademevee suublasse juhtimise nõuded) täitmise üle
		7	Reoveekäitlussüsteemide inventariseerimine hajaasustuse piirkondades

		8	Kanaliseerimata alade reoveekäitlussüsteemide inventariseerimine ja andmebaasi koostamine, selle alusel meetmete kavandamine eelkõige põhjavee kaitsmata ja nõrgalt kaitstud aladel
	Rakvere vald	1	(Suur)farmide keskkonnamõju hindamine lubade taotlemise protsessis veekeskkonna taluvusvõime selgitamiseks
		2	Täiendav veekogumiga seotud keskkonnajärelevalve, s.h keskkonnalubade ülevaatus vastavalt vajadusele ja veekogumiga seotud kooskõlastused nii toitainete koormuse, ohtlike ainete koormuse, kui hüdro-morfoloogiliste muutuste osas veekogumis
		3	Nõuetele mittevastavate heitvee väljalaskude kindlakstegemine, loastamise või likvideerimise nõuete seadmine
		4	Reovee kohtkäitluse eeskirja koostamine ja kehtestamine
		5	Reovee kohtkäitluse eeskirja täitmise järelevalve
		6	Nõustamine nõuetekohaseks reovee käitluseks
		7	Järelevalve veeseaduse § 24 nõuete (reovee puhastamise ning heit- ja sademevee suublasse juhtimise nõuded) täitmise üle
		8	Reoveekäitlussüsteemide inventariseerimine hajaasustuse piirkondades
		9	Kanaliseerimata alade reoveekäitlussüsteemide inventariseerimine ja andmebaasi koostamine, selle alusel meetmete kavandamine eelkõige põhjavee kaitsmata ja nõrgalt kaitstud aladel
	Tapa vald	1	(Suur)farmide keskkonnamõju hindamine lubade taotlemise protsessis veekeskkonna taluvusvõime selgitamiseks
		2	Reoveekäitlussüsteemide inventariseerimine hajaasustuse piirkondades
		3	Kanaliseerimata alade reoveekäitlussüsteemide inventariseerimine ja andmebaasi koostamine, selle alusel meetmete kavandamine eelkõige põhjavee kaitsmata ja nõrgalt kaitstud aladel
	Vinni vald	1	(Suur)farmide keskkonnamõju hindamine lubade taotlemise protsessis veekeskkonna taluvusvõime selgitamiseks
		2	Täiendav veekogumiga seotud keskkonnajärelevalve, s.h keskkonnalubade ülevaatus vastavalt vajadusele ja veekogumiga seotud kooskõlastused nii toitainete koormuse, ohtlike ainete koormuse, kui hüdro-morfoloogiliste muutuste osas veekogumis
		3	Kanaliseerimata alade reoveekäitlussüsteemide inventariseerimine ja andmebaasi koostamine, selle alusel meetmete kavandamine eelkõige põhjavee kaitsmata ja nõrgalt kaitstud aladel
		4	Reoveekäitlussüsteemide inventariseerimine hajaasustuse piirkondades
	Viru-Nigula vald	1	(Suur)farmide keskkonnamõju hindamine lubade taotlemise protsessis veekeskkonna taluvusvõime selgitamiseks

		2	Täiendav veekogumiga seotud keskkonnajärelevalve, s.h keskkonnalubade ülevaatus vastavalt vajadusele ja veekogumiga seotud kooskõlastused nii toitainete koormuse, ohtlike ainete koormuse, kui hüdro-morfoloogiliste muutuste osas veekogumis
		3	Sademeveest tuleneva koormuse uuring ja vajalike meetmete täpsustamine
		4	Oluliste taristuobjektidele sademevee nõuetekohase kogumise ja puhastamise lahendamine (settetiigid, liiva- ja õlipüüdurid vm)
		5	Reoveekäitlussüsteemide inventariseerimine hajaasustuse piirkondades
		6	Kanaliseerimata alade reoveekäitlussüsteemide inventariseerimine ja andmebaasi koostamine, selle alusel meetmete kavandamine eelkõige põhjavee kaitsmata ja nõrgalt kaitstud aladel
	Väike-Maarja vald	1	(Suur)farmide keskkonnamõju hindamine lubade taotlemise protsessis veekeskkonna taluvusvõime selgitamiseks
		2	Reoveekäitlussüsteemide inventariseerimine hajaasustuse piirkondades
		3	Kanaliseerimata alade reoveekäitlussüsteemide inventariseerimine ja andmebaasi koostamine, selle alusel meetmete kavandamine eelkõige põhjavee kaitsmata ja nõrgalt kaitstud aladel
Jõgeva maakond	Mustvee vald	1	(Suur)farmide keskkonnamõju hindamine lubade taotlemise protsessis veekeskkonna taluvusvõime selgitamiseks
		2	Täiendav veekogumiga seotud keskkonnajärelevalve, s.h keskkonnalubade ülevaatus vastavalt vajadusele ja veekogumiga seotud kooskõlastused nii toitainete koormuse, ohtlike ainete koormuse, kui hüdro-morfoloogiliste muutuste osas veekogumis
Harju maakond	Kuusalu vald	1	(Suur)farmide keskkonnamõju hindamine lubade taotlemise protsessis veekeskkonna taluvusvõime selgitamiseks
		2	Täiendav veekogumiga seotud keskkonnajärelevalve, s.h keskkonnalubade ülevaatus vastavalt vajadusele ja veekogumiga seotud kooskõlastused nii toitainete koormuse, ohtlike ainete koormuse, kui hüdro-morfoloogiliste muutuste osas veekogumis
		3	Kanaliseerimata alade reoveekäitlussüsteemide inventariseerimine ja andmebaasi koostamine, selle alusel meetmete kavandamine eelkõige põhjavee kaitsmata ja nõrgalt kaitstud aladel
		4	Reoveekäitlussüsteemide inventariseerimine hajaasustuse piirkondades

Lisa 2. KOVde küsitlus

Küsitlus käsitleb meetmeid, mis on määratud kehtiva 2015–2021 VMK meetmeprogrammiga kohalikule omavalitsusele (edaspidi KOV) rakendamiseks. Küsitlus koosneb kahest osast: esimeses osas tuleb vastata küsimustele, mis on seotud konkreetsete meetmete rakendamisega ning teises osas üldistele küsimustele.

I. Küsimused 2015–2021 VMK meetmeprogrammiga KOV-le määratud meetmete rakendamise kohta

Meede 1:

1. Kas olete teadlik veemajanduskava meetmeprogrammiga Teie KOV-le rakendamiseks määratud meetmest? *Palun märkige X sobiva vastuse alla.*

Jah	Ei
☐	☐

2. Kas antud meede on rakendatud? *Palun märkige X sobiva vastuse alla.*

Jah	Ei	Ei tea
☐	☐	☐

3. Kas meede vajab rakendamist teie KOV-s? *Palun märkige X sobiva vastuse alla.*

Jah	Ei
☐	☐

Kui Te vastasite **EI**, palun täpsustage oma vastus ...

NB! Järgnevatele küsimustele antud meetme kohta palume vastata ainult siis, kui küsimusele nr **3** vastasite **JAH**.

4. Kas meetme rakendamisel esineb(esines) probleeme? *Palun märkige X sobiva vastuse alla.*

Jah	Ei	Ei tea
☐	☐	☐

NB! Järgnevatele küsimustele antud meetme kohta palume vastata ainult siis, kui küsimusele nr **4** vastasite **JAH**.

5. Kas meetme rakendamine läheb(läks) üle tähtaja? *Palun märkige X sobiva vastuse alla.*

Jah	Ei	Ei tea
☐	☐	☐

Kui Te vastasite **JAH**, siis täpsustage, kas meetme rakendamiseks oli planeeritud vähe aega (*palun märkige X sobiva vastuse alla, saab valida mitu vastusevarianti*)

VMK meetmeprogrammis	Teie KOV-s

ning kui palju lisaajaga vajate(vajasite) meetme rakendamiseks

Aasta	Kuu	Päev

6. Kas meetme rakendamiseks on puudu rahalised vahendid? *Palun märkige X sobiva vastuse alla.*

Jah	Ei	Ei tea

Kui te vastasite **JAH**, täpsustage kui suur on rahaliste vahendite puudujääk antud meetme rakendamiseks: ... eurot

7. Palun hinnake probleemide asjakohasust teie KOV jaoks, mis on seotud antud meetme rakendamisega. *Palun märkige X sobiva vastuse juures, saab valida mitu vastusevarianti.*

Probleem	Probleem on asjakohane
Raskused spetsialisti leidmisel, kes peaks vastutama antud meetme rakendamise eest	
Puudub meedet toetav või selle rakendamist nõudev üleriigiline/KOV õigusakt	
Antud meetme rakendamine ei ole prioriteetne	
Koostöö teise sama meetme rakendamise eest vastutava ametiasutustega ei laabunud	
Põhjus on teadmata	
Rahaliste vahendite puudujääk vajalike töötajate palkamiseks	
KOV puudub pädevus meetme rakendamiseks	
Spetsialistide pidev vahetus, kes peaks vastutama antud meetme rakendamise eest	

Vajadusel täpsustage oma vastus või lisage asjakohane probleem ...

II. Üldised küsimused

1. Mis motiveeriks Teie KOV rakendada VMK meetmeid? ...

2. Milles seisneb kõige suurem takistus VMK meetmeprogrammiga Teie KOV-le määratud meetmete rakendamisel?

3. Soovi korral saate jätta oma kommentaari nii küsitluse, 2015-2021 veemajanduskava kui ka meetmete kohta ...

Lisa 3. KeA küsitlus

Küsitlus käsitleb meetmeid, mis on määratud kehtiva 2015–2021 VMK meetmeprogrammiga KeA-le rakendamiseks.

1. Kas meetme rakendamisel esineb(esines) probleeme? *Palun märkige X sobiva vastuse alla.*

Jah	Ei
☐	☐

2. Antud küsimusele palume vastata ainult siis, kui küsimusele nr 1 vastasite **JAH**. Palun andke üldist hinnangut probleemide asjakohasusele KeA jaoks, mis on seotud meetmete rakendamisega. *Palun märkige X sobiva vastuse juures, saab valida mitu vastusevarianti.*

Probleem	Probleem on asjakohane
Raskused spetsialistide leidmisel, kes peaks vastutama meetmete rakendamise eest	☐
Meetme rakendamiseks KeA-l oli planeeritud vähe aega	☐
Meetme rakendamine ei olnud prioriteetne	☐
Koostöö teise sama meetme rakendamise eest vastutava ametiasutustega ei laabunud	☐
Põhjus on teadmata	☐
Rahaliste vahendite puudujääk vajalike töötajate palkamiseks	☐
KeA-l puudub pädevus meetme rakendamiseks	☐
Meetme rakendamiseks VMK meetmeprogrammis oli planeeritud vähe aega	☐
Spetsialistide pidev vahetus, kes vastutas antud tegevuse rakendamise eest	☐
KeA-l on puudu rahalised vahendid meetmete rakendamiseks	☐

Vajadusel täpsustage oma vastus või lisage asjakohane probleem ...

3. Mis motiveeriks KeA rakendada VMK meetmeid? ...

4. Milles te näete kõige suurem probleem VMK meetmeprogrammiga KeA-le määratud meetmete rakendamisel?

Lisa 4. KKI küsitlus

Küsitlus käsitleb meetmeid, mis on määratud kehtiva 2015–2021 VMK meetmeprogrammiga KKI-le rakendamiseks.

1. Kas meetme rakendamisel esineb(esines) probleeme? *Palun märkige X sobiva vastuse alla.*

Jah	Ei
☐	☐

2. Antud küsimusele palun vastata ainult siis, kui küsimusele nr 1 vastasid **JAH**. Palun anda üldist hinnangut probleemide asjakohasusele KKI jaoks, mis on seotud meetmete rakendamisega. *Palun märkida X sobiva vastuse juures, saab valida mitu vastusevarianti.*

Probleem	Probleem on asjakohane
Raskused spetsialistide leidmisel, kes peaks vastutama meetmete rakendamise eest	☐
Meetme rakendamiseks KKI-l oli planeeritud vähe aega	☐
Meetme rakendamine ei olnud prioriteetne KKI jaoks	☐
Koostöö teise sama meetme rakendamise eest vastutava ametiasutustega ei laabunud	☐
Põhjus on teadmata	☐
Rahaliste vahendite puudujääk vajalike töötajate palkamiseks	☐
KKI-l puudub pädevus meetme rakendamiseks	☐
Meetme rakendamiseks VMK meetmeprogrammis oli planeeritud vähe aega	☐
Spetsialistide pidev vahetus, kes vastutas antud tegevuse rakendamise eest	☐
KKI-l on puudu rahalised vahendid meetmete rakendamiseks	☐

Vajadusel täpsustage oma vastus või lisage asjakohane probleem ...

3. Mis motiveeriks KKI rakendama VMK meetmeid?

4. Kui küsimusele nr 1 vastasid JAH, siis täpsusta milles seisneb kõige suurem takistus 2015-2021 VMK meetmeprogrammiga KKI-le määratud meetmete rakendamisel?

Lisa 5. MEM küsitlus

1. Kas meetmete rakendamisel esineb(esines) probleeme? (jah/ei)

2. Antud küsimusele palun vastata ainult siis, kui küsimusele nr **1** vastasite **JAH**. Palun anda üldist hinnangut probleemide asjakohasusele MEM jaoks, mis on seotud meetmete rakendamisega. *Palun märkida X sobiva vastuse juures, saab valida mitu vastusevarianti.*

Probleem	Probleem on asjakohane
Raskused spetsialistide leidmisel, kes peaks vastutama meetmete rakendamise eest	
Meetme rakendamiseks MEM-l oli planeeritud vähe aega	
Meetme rakendamine ei olnud prioriteetne MEM jaoks	
Koostöö teise sama meetme rakendamise eest vastutava ametiasutustega ei laabunud	
Põhjus on teadmata	
Rahaliste vahendite puudujääk vajalike töötajate palkamiseks	
MEM-l puudub pädevus meetme rakendamiseks	
Meetme rakendamiseks VMK meetmeprogrammis oli planeeritud vähe aega	
Spetsialistide pidev vahetus, kes vastutas antud tegevuse rakendamise eest	
MEM-l on puudu rahalised vahendid meetmete rakendamiseks	

Vajadusel täpsusta oma vastus või lisa asjakohane probleem ...

3. Kui küsimusele nr 1 vastasite JAH, siis täpsustage milles seisneb kõige suurem takistus 2015-2021 VMK meetmeprogrammiga MEM-le määratud meetmete rakendamisel?

4. Mis motiveeriks MEM rakendama VMK meetmeid? ...

5. Soovi korral saate jätta oma kommentaari nii 2015-2021 veemajanduskava kui ka meetmete kohta ...

Lisa 6. Põllumajandustootjate küsitlus

1. Kas meetmete rakendamisel esineb(esines) probleeme? (jah/ei/ei tea)
2. Kui küsimusele nr 1 vastasite JAH, palun kirjeldage probleemi?
3. Kui küsimusele nr 1 vastasite JAH, siis täpsustage milles seisneb kõige suurem takistus 2015-2021 VMK meetmeprogrammiga Teile määratud meetmete rakendamisel?
4. Mis motiveeriks Teid rakendama VMK meetmeid? ...
5. Soovi korral Teie kommentaar 2015-2021 veemajanduskava kui ka meetmete kohta ...

Lisa 7. Vee-ettevõtete küsitlus

1. Kas meetmete rakendamisel esineb(esines) probleeme? (jah/ei)

2. Antud küsimusele palun vastata ainult siis, kui küsimusele nr 1 vastasid **JAH**. Palun anda üldist hinnangut probleemide asjakohasusele vee-ettevõtete jaoks, mis on seotud meetme rakendamisega. *Palun märkida X sobiva vastuse juures, saab valida mitu vastusevarianti.*

Probleem	Probleem on asjakohane
Raskused spetsialistide leidmisel, kes peaks vastutama meetme rakendamise eest	
Meetme rakendamine ei olnud prioriteetne vee-ettevõtte jaoks	
Põhjused on teadmata	
Rahaliste vahendite puudujääk vajalike töötajate palkamiseks	
Vee-ettevõttel puudub pädevus meetme rakendamiseks	
Spetsialistide pidev vahetus, kes vastutas antud tegevuse rakendamise eest	
Vee-ettevõttel on puudu rahalised vahendid meetmete rakendamiseks	

Vajadusel täpsusta oma vastus või lisa asjakohane probleem ...

3. Kui küsimusele nr 1 vastasid JAH, siis palun täpsusta milles seisneb kõige suurem takistus 2015-2021 VMK meetmeprogrammiga vee-ettevõtetele määratud meetme rakendamisel?

4. Mis motiveeriks vee-ettevõtteid rakendama VMK meetmeid? ...

5. Soovi korral saad jätta oma kommentaari nii 2015-2021 veemajanduskava kui ka meetmete kohta ...

Lisa 8. PMA küsitlus

1. Kas meetmete rakendamisel esineb(esines) probleeme? (jah/ei)

2. Antud küsimusele palun vastata ainult siis, kui küsimusele nr **1** vastasid **JAH**. Palun anda üldist hinnangut probleemide asjakohasusele PMA jaoks, mis on seotud meetmete rakendamisega. *Palun märkida X sobiva vastuse juures, saab valida mitu vastusevarianti.*

Probleem	Probleem on asjakohane
Raskused spetsialistide leidmisel, kes peaks vastutama meetmete rakendamise eest	
Meetme rakendamiseks PMA-l oli planeeritud vähe aega	
Meetme rakendamine ei olnud prioriteetne PMA jaoks	
Koostöö teise sama meetme rakendamise eest vastutava ametiasutustega ei laabunud	
Põhjus on teadmata	
Rahaliste vahendite puudujääk vajalike töötajate palkamiseks	
PMA-l puudub pädevus meetme rakendamiseks	
Meetme rakendamiseks VMK meetmeprogrammis oli planeeritud vähe aega	
Spetsialistide pidev vahetus, kes vastutas antud tegevuse rakendamise eest	
PMA-l on puudu rahalised vahendid meetmete rakendamiseks	

Vajadusel täpsusta oma vastus või lisa asjakohane probleem ...

3. Kui küsimusele nr 1 vastasid JAH, siis palun täpsusta milles seisneb kõige suurem takistus 2015-2021 VMK meetmeprogrammiga PMA-le määratud meetmete rakendamisel?

4. Mis motiveeriks PMA rakendada VMK meetmeid? ...

5. Soovi korral saad jätta oma kommentaari nii 2015-2021 veemajanduskava kui ka meetmete kohta ...

Lisa 9. RMK küsitlus

1. Kas meetmete rakendamisel esineb(esines) probleeme? (jah/ei)

2. Antud küsimusele palun vastata ainult siis, kui küsimusele nr **1** vastasite **JAH**. Palun anda üldist hinnangut probleemide asjakohasusele RMK jaoks, mis on seotud meetmete rakendamisega. *Palun märkida X sobiva vastuse juures, saab valida mitu vastusevarianti.*

Probleem	Probleem on asjakohane
Raskused spetsialistide leidmisel, kes peaks vastutama meetmete rakendamise eest	
Meetme rakendamiseks RMK-l oli planeeritud vähe aega	
Meetme rakendamine ei olnud prioriteetne RMK jaoks	
Koostöö teise sama meetme rakendamise eest vastutava ametiasutustega ei laabunud	
Põhjus on teadmata	
Rahaliste vahendite puudujääk vajalike töötajate palkamiseks	
RMK-l puudub pädevus meetme rakendamiseks	
Meetme rakendamiseks VMK meetmeprogrammis oli planeeritud vähe aega	
Spetsialistide pidev vahetus, kes vastutas antud tegevuse rakendamise eest	
RMK-l on puudu rahalised vahendid meetmete rakendamiseks	

Vajadusel täpsusta oma vastus või lisa asjakohane probleem ...

3. Kui küsimusele nr 1 vastasite JAH, siis palun täpsustada milles seisneb kõige suurem takistus 2015-2021 VMK meetmeprogrammiga RMK-le määratud meetmete rakendamisel?

4. Mis motiveeriks RMK rakendada VMK meetmeid? ...

5. Soovi korral saad jätta oma kommentaari nii 2015-2021 veemajanduskava kui ka meetmete kohta ...

Lisa 10. Maanteeameti küsitlus

1. Kas meetme „Oluliste taristuobjektidele sademevee nõuetekohase kogumise ja puhastamise lahendamine (settetiigid, liiva- ja õlipüüdurid vm)“ rakendamisel esineb(esines) probleeme? (jah/ei)
2. Antud küsimusele palun vastata ainult siis, kui küsimusele nr **1** vastasite **JAH**. Palun anda üldist hinnangut probleemide asjakohasusele Maanteeameti jaoks, mis on seotud meetme rakendamisega. *Palun märkida X sobiva vastuse juures, saab valida mitu vastusevarianti.*

Probleem	Probleem on asjakohane
Raskused spetsialistide leidmisel, kes peaks vastutama meetme rakendamise eest	
Meetme rakendamine ei olnud prioriteetne Maanteeameti jaoks	
Koostöö teise sama meetme rakendamise eest vastutava ametiasutustega ei laabunud	
Põhjus on teadmata	
Rahaliste vahendite puudujääk vajalike töötajate palkamiseks	
Maanteeamet-l puudub pädevus meetme rakendamiseks	
Spetsialistide pidev vahetus, kes vastutas antud tegevuse rakendamise eest	
Maanteeamet-l on puudu rahalised vahendid meetmete rakendamiseks	

Vajadusel täpsustage oma vastus või lisage asjakohane probleem ...

3. Kui küsimusele nr 1 vastasite JAH, siis palun täpsustada milles seisneb kõige suurem takistus 2015-2021 VMK meetmeprogrammiga Maanteeamet-le määratud meetme rakendamisel?
4. Mis motiveeriks Maanteeameti rakendada VMK meetmeid? ...
5. Soovi korral saate jätta oma kommentaari nii 2015-2021 veemajanduskava kui ka meetme kohta ...